సుప్రసిద్ధ రష్యన్ రచయిత ఆంటన్ చెకోవ్ "అంకిల్‌వన్యా" అనే నాటకానికి ఇది విద్వాన్ విశ్వం అనుసరణ. ఇందులోని ఒక్కొక్క పాత్ర, ఒక్కొక్క విశిష్టత, వ్యక్తిత్వం కలది. దేనికాపాత్ర స్వతంత్రం, సముఖం. మన స్తత్వ పరిణతిని అతి సున్నితంగా చూపించగల శక్తి చేకోవు సొమ్ము. విప్లవానికి ముందున్న రష్యా వాతావరణానికి, మన వాతావరణానికి, సారూప్యం ఎక్కువ. అయినప్పుడు ఉభయదేశాల మానవ మనఃప్రవృత్తులలోకూడా మార్పు అంతగా కనిపించకపోవడం అబ్బురం కాదు. కనుక, విద్వాన్ విశ్వం ఈ నాటికకు పూర్తిగా తెలుగు తన మిచ్చినా, మూలంలోని చేవ, జగి, చెక్కుచెదరక పోవడం సహజం.

—ఎడిటర్

జీవిత రంగంలో సహజసిద్ధమైన వాంఛలకూ, సమాజం మానవులపై విధించే నియమ నిబంధనలకూ మధ్య నిరంతర సంఘర్షణ కనబడుతూవుంటుంది. వ్యత్యాసాలూ, విరోధాలూ అతి స్పష్టంగా కనిపించే సంధియుగంలో కుటుంబంలాంటి చిన్న ప్రపంచంలో కూడ సంఘర్షణ తప్పనిసరి—ఈ సంఘర్షణ చిత్రణే చెకోవ్ లక్ష్యం.

సత్యం మామ

(నాటిక)

పాత్రలు

స్థలం: రామనాథం ఎస్టేటు.
కాలం: వర్తమానం.

1. రామనాథం: రిటైరయిన ప్రొఫెసరు; వయసు 65
2. సుజాత: అతని రెండవ భార్య; వయసు 25
3. లలిత: అతని తొలి భార్య కూతురు; వయసు 20
4. సుబ్బమ్మ: అతని తొలి భార్య తల్లి; వయసు 60
5. సత్యనారాయణ: ఆమె కొడుకు; వయసు 45
6. విశ్వనాథం: ఒక డాక్టరు; వయసు 35
7. వెంకటేశ్వర్లు: ఆస్తిపోయిన భూస్వామి.
8. వెంకమ్మ: ముసలిదాది.
9. ఒక కూలీ

మొదటి అంకం

తోట: ఇంటి వరాండా కనిపిస్తూవుంటుంది. ఒక బల్లచుట్టూ కుర్చీలు వేశారు. బల్లమీద టీ, పాలు, గ్లాసులు ఉన్నవి. ఒక కుర్చీపై పిడే ఉన్నది. బల్లకుకొంతదూరంలో చెట్టుకొక ఉయ్యాల ఉన్నది. మధ్యాహ్న సమయం; మబ్బు పట్టడం వల్ల మసకగా ఉన్నది.

వెంకమ్మ, లావాటిమనిషి: నెమ్మదిగా కదులుతుంది. ఆమె బల్లకు దగ్గరగా కూర్చున్నది. ఆమె చేతిలో కుట్టుతున్న రవిక, సూదీ దారం ఉన్నవి.

డాక్టరు విశ్వనాథం ఆమె దగ్గరగా పచారు చేస్తున్నాడు. వెంకమ్మ ఒక గ్లాసులో టీ పోసి విశ్వనాథానికి అందిస్తుంది.

వెంకమ్మ: తీసుకో బాబయనా విశ్వనాథం!

(క్షణం విశ్రాంతం) వెంకమ్మా, నే విక్కడికి రావడం మొదలు పెట్టిఎన్నేళ్ళయింది?

వెంకమ్మ: (ఆలోచిస్తూ) ఎన్నేళ్ళు! మీరీ ప్రాంతం వచ్చిందెప్పుడు? అప్పటికింకా లలిత తల్లి బ్రతికే ఉంది. ఆమె రెండేళ్ళకు చనిపోతుం దనగా వచ్చారు. అంటే, పదకొండేళ్ళు. (కాసే పాగి) ఇంకా కొంచెం ఎక్కువే అయిందేమో!

విశ్వ: అప్పటికీ ఇప్పటికీ నేను చాలా మారానా?

వెంకమ్మ: చాలా మారారు. ఆ రోజుల్లో వయసులో అందంగా ఉన్నారు. ఇప్పుడైతే ముసలితనం వస్తోంది. అంతఅందమూలేదు. మరొకటి, కాస్త తాగడం నేర్చుకున్నారు.

విశ్వ: నిజమే పదేళ్ళలో ఎంత మారి పోయ్యాను! తలకుమించిన పనిమూలంగా ఇలా ...

వెంకటేశ్వర్లు: గొప్ప భావమండీ!

లలిత: రేపు విశ్వనాథంగారి వనానికి వెళదాం నాన్నా?

సత్య: టీ సిద్ధంగా ఉంది.

రాము: దయచేసి గదిలోకే పంపించండి. వ్రాసుకోవలసినపని చాలా వుంది.

...

సత్య: ఏమంటే - ఈమె పాతివ్రత్యం తొలి నుంచీ కొనదాకా ఆత్మవంచనే. అందులో ఏదో ఉదాత్తత ఉందన్నమాట. సరే-కాని, అది సహేతుకమైందిమాత్రం కాదు. తాను భరించలేని ముసలి మగణ్ణి వంచించడం అవినీతి! కాని ఆ అమ్మాయి పవిత్ర యవ్వనాన్ని, జీవనేచ్ఛను పీక నులిమి వెయ్యడం మట్టుకు - అవినీతి,కాదు!

వెంకటేశ్వర్లు: (గద్గదికతో) సత్యంగారూ, మీ రిలా అంటుంటే నే వినలేను. చాలించండి! తన ...

... వచ్చిన సిద్ధాంతాన్నే. ఆయన్నిప్పుడు ఖండిస్తున్నాడు — ఘోరం!

సత్య: అందులో ఘోర మేమీలేదమ్మా. నీటి పూర్తికాని ముందు—

సుబ్బ: మరి నేను మాట్లాడాలి—?

సత్య: యాభైయేళ్లగా మాటలు, మాటలు. చర్చలు విరగడ తరగడ లేకుండా జరుపుతూనే ఉన్నాం—పుస్తకాలు చదువుతూనే ఉన్నాం. ఇక చాలించుకోడం మంచిది.

...

...భూమినినగ్నంచేసి సంతోషిస్తారు. అలాగే మనుషుల్లోని పవిత్రతను, ఉదాత్తతను, త్యాగాన్ని, ఔదార్యాన్ని నాశనంచేసి లోకంలో ఉత్తమ గుణాలనే నిర్మూలించ జూస్తున్నారు. మీ సొంతం చేసుకునేదాకా ఏ ఆడదాన్నీ దాని గతికి దాని వదిలిపెట్ట రెందుకు? ఇంతకూ అనాక్షదన్నట్టు మీ అందరిలోనూ విధ్వంసక రాక్షసశక్తి అంతర్గతమై ఉంది. మీకు చెట్లన్నా, పక్షులన్నా, స్త్రీలన్నా, తోడి మనుషులన్నా ఏమాత్రం దయా దాక్షిణ్యాలు లేవు!

సత్య: ఈ వేదాంతం వదిలిపెట్టనుబాత— ఎందుకువచ్చిన వేదాంతమిది!(కాసేపు విశ్రాంతం).

సుజాత: ఆ డాక్టరు ముఖం చాల సున్నితమైనది. ఆకర్షకమైన ముఖం. లలితను అతనాకర్షించాడు. ఆ అమ్మాయి డాక్టరును ప్రేమించింది. నే నర్థం చేసుకున్నాను. నేవచ్చింతర్వాత అతను మూడుసార్లువచ్చాడు. కాని నాకు తగవి...

...

ఆంటన్ చెకోవ్ అనుసరణ: విద్వాన్ విశ్వం

ఆలో మోహనా ... Distributors: 1. Ganjam Dist. Tangudu Gopalam & Sons, Berhampur. 2. Vizag Except Eastern Zone: Sree Rama & Co., Vizianagaram. 3. Guntur & Kistna Dists. Shapratapmal Amolakchand Co., Vijayawada (Kistna Dist.)

అమృతాంజనం

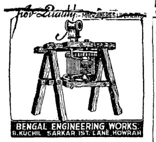
BENGAL ENGINEERING WORKS
8, KUCHIL SARKAR 1ST. LANE HOWRAH

ఐ జె టమ్

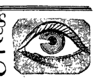

బహుమతి ...
KAVIRAJ M. KABYATIRTHA, 70, Cornwallis Street, Calcutta-6.

"లక్ష్మీ బ్రాండ్"

దివ్యలక్ష్మి మెటల్ వర్క్స్ విజయవాడ 2

AT HALF PRICE! For Next Two Weeks Only
An Final SPECIAL Concession

3 Yrs. Guarantee

YOUNG INDIA WATCH CO. POST BOX No. 6714, CALCUTTA

ఆలస్యముగా బహిష్టు ...
Anglo-American Stores (A.P.M.) Fall Bazaar, DELHI.

నపుంసకత్వము ... "శుక్రరాజ్"
BHARATI OUSHADHALAYA (A. P.), 126/2, Hazra Road, Calcutta-26.

Imperial Trading, Sadar Bazar

పూర్వగాథ:-ప్రొఫెసర్ రామనాథం రిటైరైన తర్వాత తన మొదటి భార్య పుట్టినింటికివచ్చి స్థిరపడి పోతాడు. తానొక మహామేధావి నని, ఇంటిల్లిపాదీ తన ఉపకారం కోసం వుండే దాసులని భావిస్తాడు. కాని మొదటిభార్య తమ్ముడు సత్యనారాయణకు ఇతని సౌజన్యం నచ్చదు. ప్రొఫెసర్ రెండవభార్య సుజాతను తనవలలో వేసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తాడు. "ఈ ముసలి మగనితో కాపురమేమిటి, నాయింటిలో వుంటూ" అని ఆమెను బులిపిస్తాడు.

జీవిత రంగంలో సహజసిద్ధమైన వాంఛలకూ, సమాజం మానవులపై విధించే నియమ నిబంధనలకూ మధ్య నిరంతర సంఘర్షణ కనబడుతూవుంటుంది. వ్యత్యాసాలూ, వికోధాలూ అతి స్పష్టంగా కనిపించే సంధియుగంలో కుటుంబంలాంటి చిన్న ప్రపంచంలో కూడ సంఘర్షణ తప్పనిసరి—ఈ సంఘర్షణ చిత్రణే చెకోవ్ లక్ష్యం.

సత్యం మామ

(నాటిక)

మూలం
ఆంటన్ చెకోవ్
అనుసరణ:
విద్వాన్ విశ్వం

పాత్రలు

స్థలం: రామనాథం ఎస్టేటు.
కాలం: వర్తమానం.

1. రామనాథం: రిటైరయిన ప్రొఫెసరు; వయసు 65
2. సుజాత: అతని రెండవ భార్య; వయసు 25
3. లలిత: అతని తొలి భార్య కూతురు; వయసు 20
4. సుబ్బమ్మ: అతని తొలి భార్య తల్లి; వయసు 60
5. సత్యనారాయణ: ఆమె కొడుకు; వయసు 45
6. విశ్వనాథం: ఒక డాక్టరు; వయసు 35
7. వెంకటేశ్వర్లు: ఆస్తిపోయిన భూస్వామి.
8. వెంకమ్మ: ముసలిదాది.
9. ఒక కూలీ.

రెండో అంకం

[రామనాథం ఇంటిలోగది. రాత్రి. తోటలో కాపలివాని ఈల వినిపిస్తుంటుంది. రామనాథం కిటికీదగ్గరగా పడక కుర్చీలో కూచొని, తూగుతుంటాడు. సుజాతకూడా ప్రక్కన కుర్చీలో కూచొని తూగుతుంటుంది]

రామ: (మేల్కొని ఎవరు?...లలితా?

సుజాత: నేనండీ—

రామ: నీవా సుజాతా?....అబ్బ మహా బాధగా ఉంది.

సుజా: మీ శాలువా క్రింద పడిపోయింది. (కాళ్ల మీద కప్పుతూ) కిటికీ మూయనా?

రామ: వద్దు. ఊపిరాడదు. ఇప్పుడే కాస్త నిద్రపట్టింది. ఎడమకాలు పడిపోయినట్టు కలవడి మెలుకువ వచ్చింది. విపరీతమైన బాధ కలిగింది. ఇది వట్టివాతం నొప్పికాదు, పక్షవాతంలా వుంది. ఎన్నిగంట లయిం దిప్పుడు?

సుజాత: పన్నెండూ ఇరవై....

రామ: ఉదయమే పాత మాడరన్ రివ్యూలు తీసిపెట్టు. మన లైబ్రరీలో ఉన్నా యనుకుంటాను. ఏమిలో ఊపిరాడ్డంలేదే?

సుజా: చాల అలసిపోయ్యారు. నిన్న రాత్రల్లా నిద్రపోలేదు.

...

రామ: ఇంతకూ మీలో ఒక్కరికీ నన్ను చూస్తే సరిపడదు.

(సుజాత లేచి మరికొంత దూరంగా ఉన్న కుర్చీలో కూచుంటుంది)

రామ: అయినా నీ తప్పేంలేదు. ఆ మాత్రం అర్థం చేసుకోలేని మూఢుణ్ణి కాను. నీవా, వయసూ, సౌందర్యం ఉన్నదానివి నీకు జీవితం కావాలి. నేనా.. ముసలి తొక్కును. జీవచ్ఛవంలా పడు

...న్నాను ఇదంతా నాకు అవగావాన కాకపోలేదు ఇలా నే జీవించడంలో అర్థం లేదు కాస్త ఓపిక పట్టండి మీ అందరికీ స్వతంత్రం వస్తుంది. నే వెళ్ళిపోతాను ఇంకెన్నాళ్లో బ్రతకను

సుజాత అబ్బ! నాకు విసుగెత్తిపోతున్నది మీ పుణ్యం, కాస్త నెమ్మదిగా ఉండండి.

రామ. నావల్లనేగా ప్రతివారికీ విసుగు? నాకోసం మీరంతా ఆనందం లేకుండా మీ యవ్వనాన్ని పాడుచేసుకుంటున్నారు నే నొక్కణ్ణే జీవితాన్ని తనివిదీరా అనుభవిస్తున్నాను: నిజమే నిజమే!!

సుజా: కాసేపు పడుకోండి, నన్ను మరీ నొప్పి పెడుతున్నారు.

రామ అందరినీ నేను నొప్పిస్తున్నాను. నిజమే! నిజమే!!

సుజా. (కన్నీళ్ళతో) నన్నేం చేయమంటారో చెప్పండి? నా మంచి మీకేం కావాలో చెప్పండి? ఏంచేయమన్నా చేస్తాను.

రామ: నే కోరవలసింది లేదు. నీవు చేయవలసిందీ లేదు.

సుజా: అలా అయితే శాంతంగా పడుకోండి. మీ కాళ్ళు పట్టుతుంటాను

రామ: తంతా చిత్రంగా ఉంది! ఆ సత్యనారాయణ, ఆ సుబ్బమ్మా ఎంతసేపు వాగినా అడ్డేవారు లేదు. అందరూ నోరు తెరుచుకొని వింటారు. నేను నోరు తెరిచానా—అందరికీ బాధే. నా గొంతుకే కర్ణకఠోరంగా ఉంటుందేమో! పోనీ

ఏం బాబూ నొప్పి అలాగేఉందా? నాకాళ్లదచ్చేంత పలుపులున్నాయి ఈ రోగం నీకు చిన్నతనం నుంచీ ఉంది. లలితతల్లి నిద్ర కాది నిద్రకాచే కాలం తీర్చుకొని పోయింది. నీవంటే ఎంతప్రేమ ఆతల్లికి! (కాసేపు నిశ్శబ్దం) ముసలాళ్లూపిల్లాళ్లు ఒకటే - తమకోసం అందరూ విచారపడాలి. అంపరూతమపై సానుభూతిచూపాలి. మరి ముసలాళ్లమీదసానుభూతి ఎవరి కుంటుంది నాయనా..! రాబాబూనే మంచి టీ ఇస్తాను. కాస్తవేడి తగిలితే నొప్పులు వదుల్తాయి. ఆ వెంకటేశ్వరుడికి వెంట్రుకలిస్తానని మొక్కుకుంటాను. రా నాయనా.

రామ (కరిగిపోయి) పోదాంపద వెంకమ్మా-

వెంక. నా కాళ్లు నమిలేస్తున్నాయి. ఏం నొప్పులో పాడునొప్పులు—పదయ్య (లలిత

...

తోకకు వస్తోంది. నిలబడేందుకూడా శక్తి లేకుండా పోతూంది.

సత్య: ఆయనతో నీకూ, నాతోనే నాకూ మహా బాధగా ఉంది సుజాతా. మూడురోజులయింది కన్నుమూసి —

సుజా. ఈ ఇంట్లో జీవితం నరకంలాగుంది సత్యంగారూ. మీ తల్లిగారికంటేనా, పుస్తకాలూ అల్లుడూ—వీరితో సరి! ఈ యనంటేనా. చీటికీ మాటికీ చిర్రుబుర్రుమంటాడు. వట్టి అపనమ్మకం, నిన్నుచూస్తే భయం. లలిత కందామా వాళ్ళ

నాన్నమీదా, నామీదాకూడా కోపమే. పదిహేను రోజులుగా నాతో మాటలు మానివేసింది. ఇక మీకు మా ఆయనంటే అసలుపడదు! మీ తల్లి మీదికి ఒంటికాలిమీద ఎగురుతిరుగుతారు—ఈ నరకంలోపడి తన్నుకుంటున్నాను ఈ రోజే ఇరవైసార్లు కళ్లనీళ్ల పర్యంతమయింది. ఈ ఇంట్లో ఇక బతకలేను, ఘోరం!

సత్య. అబ్బ' ఈ వాగ్ధోరణి చాలిద్దూ.

సుజాత. అదికాదు సత్యంగారూ. మీ రెంతో చదువుకున్నవారూ బుద్ధిమంతులూ కదా! కాస్త

...

సుజా (విసుక్కుంటూ): చాలు బ్రతుకు మరీ పాడుగా తయారవుతున్నది. (వెళ్లిపోతుంది).

సత్య: (ఏకాకిగా) వెళ్ళిపోయింది...(క్షణం నిశ్శబ్దం) పదేళ్లక్రితం ఈమె నాచెల్లెలింటికి వస్తుండేది అప్పటికి పదిహేనేళ్లపిల్ల—నాకు ముప్పై. అప్పుడే పెళ్లిచేసుకుని ఉంటే ఎంతబాగుండేది. క్షణంలో కుదిరిపోయి ఉండును ఇప్పటికి నాతో యామె కాపురంచేస్తుండేది ఆ. ఇప్పుడీతుపాను మోతకు ఇద్దరం మేల్కొనేవారం ఈమె ఉఋము

...

సత్య: వట్టి బూతు సిద్ధాంతం.

విశ్వ: కావచ్చు కాస్త నేను బూతులకు దిగుతున్న మాట నిజమే కాస్త తాగనూ తాగాను నిజానికి నెలకోసారి ఇలా త్రాగుతుంటాను. త్రాగినప్పుడు మరీ మోటగా, తలబిరుసుగా వ్యవహరిస్తుంటాను, అప్పుడు ఏ ఒక్కదానికీ కట్టుబడి ఉండను. కాని మరి యెంత చిక్కైనదైనాసరే ఆపరేషన్ లుమటుకు బహు చక్కగా నెరవేరుస్తాను. భావి కార్యక్రమాన్ని సరాసరి దివ్యంగా

...

సౌందర్యం మాత్రమే. అందం నన్ను సంచలింపచేస్తుంది బహుశా సుజాత తలచుకుంటే నా తల తిరిగేటట్టు చేయగలదేమో: కాని అది ప్రేమ కాదు అనురాగ్యంగాదు (ముఖాన్ని చేతులతో కప్పుకొని గబగబ లాడిపోతాడు)

లలిత అదేమిటి? అలా అయిపోతున్నారు?

(కాసేపు నిశ్శబ్దం) ఒక్క మాటడుగుతాను - నిజం చెప్పండి. నాకు ఒక స్నేహితురాలో, చెల్లెలో ఉందనుకొండి ఆ అమ్మాయి ..మిమ్మలను ప్రేమిస్తే ఏం చేస్తారు?

విశ్వ: ఏమో మరి! అసలలా జరగదు. జరిగినా, ఆమెమీద నాకు ఏలాంటి ప్రేమాలేదని చెప్పివేస్తాను మిగతా పనులలో నా మనస్సు లగ్నమయిపోయింది ఇకనే వెళ్లాలి. సెలవు. ఇలా మాటాడుతూ ఉంటే తెల్లవారినా తెమలదు (నమస్కారం చేస్తాడు). ఈ వేపుపోతాను, మీ మామగారు చూస్తే ఇక విడవరు (వెళ్లిపోతాడు).

లలిత (ఒంటరిగా). ఒక్కమాట అనకుండానే వెళ్లిపోయాడు. ఆ యన హృదయకవాటాలను

...

(మిగతా 10 వ పేజీలో)

"Syntex"
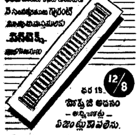
...సంవత్సరములు గ్యారంటీ
సింటెక్స్
ధర 13-12/8
పోస్టుజీ అదనం
—అన్నిచోట్ల—
ఏజంట్లు కావలెను.
శ్రీ ఇండియా ట్రేడింగ్ కంపెని

హీరా కోల్డు లోషన్ (రిజిస్టర్డు)
డాక్టరు గంఫీర్, యల్. యం యస్ హెచ్ అన్నివిధముల కంటిజబ్బులను పోగొట్టును కంటిలో యెటువంటి జబ్బులున్ననూ, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, నీరుకారుట, మసకలు వగయిరాలు దినమునకు రెండుమాట్లు ఈ లోషను వాడినచో, వెంటనే తగ్గిపోవును.

తయారుచేయువారు: గంఫీర్ కెమికల్ అండ్ ఫార్మస్యూటికల్ వర్క్సు లిమిటెడ్.
శేషాద్రిపురం బెంగుళూరు 3

మెషీనుపై తయారుచేయబడిన అన్ని రకముల నాణ్యమయిన
"లక్ష్మీ బ్రాండ్"
అల్యూమినియం పాత్రసామానులు దొరుకును.
వివరాలకు దయచేసి క్రిందిఅడ్రసుకు వ్రాయుడు.
ది మహాలక్ష్మి మెటల్ వర్క్సు
విజయవాడ 2

నారసింహ లేహ్యము
(బంగారు చేరినది)
మేహములు, నిక్కాళ, నిస్సత్తువ, ... అతిమూత్రము, వాలుమాలిక మొదలగువానిని నివారించి మిక్కిలి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, ధాతుపుష్టిని కలిగించుటలో అత్యుత్తమమైనది. 2 డబ్బాలు చాలును. 20 తులములు డబ్బి రు. 3-4-0. వి. పి. ఛార్జి ప్రత్యేకం

పి. సి. ఏ. అండ్ కంపెని,
ఆయుర్వేద నమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

రూపవాణి

ఫిల్ముల నిడివి రభస ★★

ఫిల్ముల నిడివిగురించి ఇటీవల కొన్ని మాసాలుగా మన రాష్ట్రంలో విశేషంగాను, ఇతర రాష్ట్రాలలో తగు మాత్రంగాను తర్జనభర్జనలు విడి విరామాలు లేకుండా సాగుతున్నవి.

ఇండియా ప్రభుత్వం ఫిల్ముల నిడివిని 11,000 అడుగులకు పరిమితం చెయ్యడానికి నిశ్చయించింది.

పౌరాణిక, చారిత్రిక, సాంఘికచిత్రాలలో దేనిని తయారుచేసినా, నిడివి ఇంతకు మించరాదన్నది.

ఈ సందర్భంలోనే 1949 వ సంవత్సరపు ఇండియన్ సినిమటోగ్రాఫ్ ఆక్టు రెండవ సవరణగా ఒక బిల్లును ప్రభుత్వ సమాచారశాఖామంత్రి శ్రీ ఆర్. ఆర్. దివాకర్ పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టారు, కేంద్ర సెన్సార్‌బోర్డు నియామకానికి ఉద్దేశింపబడిన ఈ బిల్లులోనే ఒకసెక్షన్‌లోఫిల్ముల నిడివికూడా 11,000 అడుగులకు పరిమితంచెయ్యబడింది.

తక్కువ నిడివి తక్కువవ్యయానికి కారణం కాగలదని, ముడి ఫిల్మ్ వినియోగంలో పొదుపరితనం సమకూడగలదని, ప్రేక్షకులకు విసుగు కలిగదని, ఫిలిం నిర్మాతలకు కూడా ఎక్కువ సౌకర్యం కలగగలదని శ్రీ దివాకర్ ఈ సందర్భంలోసూచించారు.

ప్రభుత్వ సూచనలను విమర్శిస్తూ, ఫిల్ముల నిడివిపై పరిమితి విధింపబడరాదని నిర్మాతల వాదం.

గాన్ విత్ ది విండ్ (20,520 అడుగులు). "సాంగ్ ఆఫ్ బెర్నాడెట్" (14,040) "ఫర్ హూం ది బెల్ టోల్స్" (15,120) "హామ్లెట్" (15,000) "ది బెస్ట్ ఇయర్స్ ఆఫ్ అవర్ లైవ్స్" (15,480) "గుడ్ ఎర్త్" (12,420) "డ్రేగన్ సీడ్" (13,320) "స్మాయిల్ ఇన్ సన్" (12,100), "కార్నిగీహాల్" (12,060) "అల్ దిస్ అండ్ హెవెన్ టూ" (12,870) అడుగులలో తయారైనై. ప్రేక్షకులకు ఏమాత్రమూ విసుగు కలిగించకపోయినా ఎక్కువ నిడివిగల చిత్రాలు విసుగు కలిగిస్తున్నవనే మాట సమంజసం కాదని నిర్మాతలు వాదిస్తున్నారు.

ఎక్కువ నిడివి కలిగివుండడంవల్ల చిత్రం విసుగుతోపించె, పేలవమైతే ఆ నష్టం భరించవలసినది నిర్మాతేకదా అంటున్నారు.

మనదేశంలోని ప్రజలకు పుట్టినది మొదలు గిట్టేవరకు సంగీతం అంటే తగని ఆపేక్ష, ఆసక్తి కనక, కనీసం ఎనిమిది పాటలు ప్రవేశపెట్టినా చిత్రంలో 2,400 అడుగులు ఎడుతుంది కనక మిగిలిన 8600 అడుగులలోను కథ చెప్పడం ఏవిధంగా సాధ్యమవుతుందని ప్రశ్నిస్తున్నారు.

ఇంగ్లీషులో మాట్లాడడానికి పట్టే కాలం కంటె హిందీలోగాని, తమిళ, తెలుగు భాషలలోగాని మాట్లాడడానికి ఎక్కువ వ్యవధి అవసరం కనక కథ చెప్పడానికి హిందీ చిత్రానికైతే 6450 అడుగులు, తమిళ చిత్రానికైతే 4800 అడుగులు మాత్రమే కాదా మిగిలేది అని వీరు సూచిస్తున్నారు.

18,000 అడుగులలో తమిళంలోను, 14,900 అడుగులలోను హిందీలోను తయారు చెయ్యబడి దేశమంతటా 1172 థియేటర్లలో విడుదల చెయ్యబడి 1,63,87,000 రూపాయలు రాబడి తెచ్చిపెట్టిన "చంద్రలేఖ" చిత్రాన్ని వీరు తార్కాణంగా పేర్కొంటున్నారు.

మన దేశం ప్రజలకు ఉగుపాలనాటి నుంచి పౌరాణిక చిత్రాలంటే మోజు కనక, ప్రేక్షకులలో నూటికి 80 మంది గ్రామీణులే కనక, వారికి తక్కువ నిడివిగల చిత్రాలంటే అనురక్తివుండదని చిత్రాల రాబడి పడిపోతుందని, ఫిలిం నిడివిపై నిర్బంధం ప్రపంచంలోని ఏదేశంలోను లేదని వీరు అంటున్నారు.

ఫిల్ముల నిడివిపై అసలు నిర్బంధం వుండరాదనే వీరివాదం సమంజసం కాదు. యుద్ధకాలంలో ఇట్టి నిర్బంధమే విధింపబడినపుడు ఉత్తమ చిత్రాలు అనేకం తయారు కాకపోలేదు.

విదేశాలలో ఎక్కడా ఈ నిర్బంధం లేదంటే అక్కడ తయారయ్యే చిత్రాల నిడివి సాధారణంగా 9,000 అడుగులు మించదు. పైగా అక్కడి సంస్థలకు ముడిఫిల్మ్ ఇతర దేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకోవలసిన అవసరమూ లేదు. అంతే కాక అక్కడి సంస్థలు తమంతతామే నిడివిని తగ్గించి, ఇతర డాక్యుమెంటరీ చిత్రాల ప్రదర్శనకు, తద్వారా జాతీయ పునర్నిర్మాణాభివృద్ధులకు కృషి చేస్తూ వుంటాయి.

గాన్ విత్ ది విండ్, సాంగ్ ఆఫ్ బెర్నాడెట్ వంటి చిత్రాలనిడివి ఎక్కువగావున్నా వినోదదాయకంగా వున్నవి కనక, తాముకూడా ఎక్కువనిడివిగల చిత్రాలను తయారు చెయ్యాలనడం సబబు లేనిమాట. ఆ చిత్రాలు ప్రదర్శింపబడినది నగరాలలోనూ పట్టణాలలోనూ. వాటిని చూసిన ప్రేక్షకులు గ్రామీణులుకారు. చదువుకొన్నవారు బి. క్లాస్ సి. క్లాస్ పట్టణాలలోగాని, గ్రామాలలో టూరింగ్ సినిమాలలోగాని ప్రదర్శిస్తే, అవి విధిగా ఫేలై వుండేవి.

హాలివుడ్‌లో రెండేసి చిత్రాలు (డబుల్ బిల్లింగ్) నిర్మించబడడం లేదా అవి కూడా నిర్మాతలు వాదిస్తున్నారు.

రెండు ఫీచర్ చిత్రాలను ఒకే ప్రోగ్రాంలో ప్రదర్శించడానికి చిత్రాలను తయారు చేసే పద్ధతి ఇప్పుడు హాలివుడ్‌లో అమలులో లేదు. కొద్దిగా ఎక్కడో వున్నా అది కూడా త్వరలోనే విరమించబడుతుంది, అప్పటికి ఆవిధంగా తయారయ్యే రెండు చిత్రాలుకూడా ఒక్కొక్కటి 6,000 అడుగులను మించడం లేదు

దక్షిణాది పరిస్థితి వేరు అంటారు. కేవలం ప్రాంతీయ పరమైన ఈ వాదం ఎన్నాళ్లు సాగాలి? ఎందుకు దేశం మొత్తాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, ప్రజాభిరుచి మార్పుకు నిర్మాతలు యత్నించరాదు?

ఎక్కువ నిడివిగల ఫిల్ముల విద్యాబోధకంగా వుంటాయనడంలో నిజంకాదు. ఫిల్ముల ప్రధాన లక్ష్యం వినోదం - విద్యాప్రబోధం వినోదానికి ప్రత్యేక ఫిల్ములు వున్నవి. ఫిల్మ్‌లు చదువుకొన్నవారికి వృత్తులు నిర్వహించుకోవచ్చు.

దక్షిణాది చిత్రాలమార్కెట్ పరిమితమైనట్టిదని. అందుకే అందుకోనమే విపరీతంగా ముడి ఫిల్ము ఖర్చుపెట్టనగత్యంలేకుండా తక్కువ నిడివిలోనే చిత్రాలను తయారుచేసుకొనడం, దేశం అంతటా ప్రదర్శించడానికి వీలుగా హిందీచిత్రాలను నిర్మించుకొనడం యుక్తం.

ఈ చిక్కు ఒక దక్షిణాదికే కాదు, బెంగాల్‌కు కూడావుంది. అయితే బెంగాల్‌లో నిర్మాతలు ఇంతరభస చెయ్యడంలేదు.

తక్కువ నిడివిలో చిత్రాలు తయారుచెయ్యడంవల్ల కలిగేనష్టాన్ని హిందీలో చిత్రనిర్మాణానికి పూనుకొనడం మూలంగా నిర్మాతలు తగ్గించుకోవచ్చును.

ఇక్కడి ప్రజల సంప్రదాయాలు కూడా గమనించడం ముఖ్యమంటున్నారు. కనక హిందీలో చిత్రాలనిడివి 11,000 అడుగులకు, తమిళ, తెలుగు భాషలలో చిత్రాలు 13,000 అడుగులకు పరిమితి చేస్తూ, వెయ్యిలేక రెండువేల అడుగులలో ప్రభుత్వ చిత్రాల ప్రదర్శనకు అవకాశ మీయడం సర్వవిధాలా సమంజసం కాగలదు.

—రాధాకృష్ణ.

"తిరుగుబాటు" చిత్ర సమీక్ష

రాగిణీ పిల్మ్సువారి తొలిచిత్రం "తిరుగుబాటు" గడిచిన ఆదివారంనాడు మద్రాస్ అశోక్ థియేటర్‌లో ప్రత్యేకంగా ఆహూతులకు ప్రదర్శింప బడింది.

ఒక మధ్యతరగతి కుటుంబీకుడు (ప్రసాదు) ఉన్న ఆస్తిని చేతికిచిక్కిన బుణాలను ఆర్భకంగమంటుపెట్టి ఎన్నాళ్లకూ అర్థకంపడక, పై పెచ్చు అప్పులబాధతో ఆవేదనపడడం- అదృష్టవశత్తూ ఒక శుభ సమయాన ఆర్థకంపడి ఆకస్మికంగా సిరి ఎత్తుకొని మిన్నంటిన సిరిలో మైమరచి ఒక నాట్యాంగన (అనూరాధ) చేతి కీలుబొమ్మ కావడం, కుటుంబ గౌరవ మర్యాదలు కాపాడడం కోసం అర్ధాంగి (ఆనందమయి) భర్తనువదలి వెళ్ళడం. (ఈ చర్యనే చిత్ర నిర్వాహకులు "తిరుగుబాటు" అంటున్నారు) కాలచక్రం. విధి చక్రం తిరుగుతుండగా ఒకనాటికి దుర్మతిలో పడి ప్రమాదావస్థలోవుండగా నమ్మిన పరికి "గుడ్‌బై" చెప్పడం. తనతల్లాలే తిరిగివచ్చి రక్తమిచ్చి ప్రాణభిక్షపెట్టి ఇల్లు నిలపడం ఈ ఫిల్మ్ కథాసారాంశం.

ప్రసాదును భాగ్యలక్ష్మి వరించినంతవరకు—గనులలో మైకా పడినవరకు—చిత్రం బిగువైన ఘట్టాలతో, చక్కటి టెంపోతోనడిచింది. నిర్మాతలు గూడూరుకు స్వయంగా వెళ్లి మైకాగని దృశ్యాలు తీయడంవల్ల చిత్రంలో అవిచాలా సహజంగా వున్నవి. గనులు ప్రేలడంకూడా అక్కడే రికార్డు చేసినట్లయితే అవి ఇంకా సహజంగా వుండేవి. చిత్రంలో గని ప్రేలుడు ధ్వనులు ఒక పళ్ళెంపై బాదినదెబ్బలవలె వినపడడంవల్ల అసహజంగా కన్పించింది.

చిత్రంసుదీర్ఘమైనప్పటికీ (18 వేల అడుగులకు మించినదనిది) అనవసరమైనపాత్రలు, సన్నివేశాలు ఎక్కువగా లేకపోవడం గమనార్హం. మృదుమధురమైన సంభాషణలు, లలితా పద్మినీ నృత్యాలేకాక నటన చిత్రంలో విసుగులేకుండా చేసినవి.

చట్టాలకు న్యాయానికివున్న అనుశల దూరం "భావిభారత పౌరుల" మాతృభాషాజ్ఞానం, వారి వేషభాషలు, వైఖరి కవి సముద్రాల చక్కటిసంభాషణలద్వారా చిత్రించారు. తెలుగు చిత్రాలలో తొలిసారిగా తిరుగుబాటులో, "టాప్" డాన్సు విని పించారు. ఫీగ్రో నర్తకుడు తెలుగు తెరపై కెక్కడం కూడా ఇదే తొలిసారి.

చిత్రం మొత్తంపై చూచినట్లయితే తారల అభినయం చక్కగా వున్నదని చెప్పాలి.

ప్రసాదుగా శ్రీ నారాయణరావుగారు అతి సామర్థ్యంతో అతి సహజంగా అభినయించి మన్నన లందుకొన్నారు, అదర్శ ప్రాయమైన అర్థాంగి ఆనందమయి పాత్రను, శ్రీమతి కాంతకుమారి ఆమోఘంగా నిర్వహించింది. నాడు "రైతుబిడ్డ"లో కాసా సుబ్బన్న పాత్రకు ప్రాణంపోసిన శ్రీ బి. ఎస్. ఆర్ గారు నేడు తిరుగుబాటులో "జాక్" అనే మరొక పాత్రకు సృష్టికర్త అయినారు. వీరు గుప్పించింది హాస్యరసమైనా పాత్రపోషణ "పాలిష్‌"గా వున్నది శ్రీ ముక్కామల కృష్ణమూర్తిగారు సమర్థంగాను, శ్రీమతి కృష్ణవేణి సహజంగాను నటించారు. బేబీసుల్లిక, బేబీసుమిత్రలు చక్కగా అభినయించారు.

బి. ఎస్. ఆర్ గారి సంగీత దర్శకత్వం హిందీ సంప్రదాయాలకు దూరమై స్వచ్ఛమైన తెలుగుదనంతో వెల్లివిరిస్తున్నది.

ఛాయా గ్రహణం కొత్త పంథాలో నడిచింది. సామాజికులకు చిత్రం ప్రాముఖ్యాన్ని ద్విగుణీకృతంగా నిరూపించడం నిమిత్తం కెమెరాకు దక్కటి పెంగిల్సు నిర్ణయించి, కెమెరా షాట్స్ లోనే కొన్ని భావాలను స్ఫురింపజేస్తూ ఛాయాగ్రాహకుడు శ్రీ బి. ఎస్. రంగా ఒక కొత్తదనం చూపించారు. ప్రసాదు ఆత్మహత్య చేసుకోడానికి చేసిన ప్రయత్నాలు, కారులో వచ్చిన అనూరాధను శివన ప్రాంగణంలో ప్రసాదు అమితానందంతో ఆహ్వానిస్తూ ఉంటే దూరాన ఆనందమయి చూచిపొందిన విభ్రాంతి, ఆ తరువాత ఆనందమయి ఆవేదన, ఆందోళన నిరూపించి నప్పుడు శరవేగంతో తిరుగుతున్న ఒకఫ్యాను వాయ ఆమె ముఖబింబంపై చూపడం కెమెరామన్ ప్రతిభ చాటుతున్నవి

శ్రీ పి. పుల్లయ్యగారి దర్శకత్వంలో అక్కడక్కడ మంచి ఘట్టాలు కనపడినవి.

జానపద చిత్రాలమయమైన తెలుగుచిత్ర జగత్తుకు సాంఘిక, చిత్రాలు తరపైనవనే లోటును మాత్రమే "తిరుగుబాటు" తీర్చుతుంది

—సుబ్బారావు

చిత్రజగతి

బొంబాయిఫిలింసాన్ లిమిటెడ్‌వారు "రేహనా" "రాజకపూర్" లతో "సర్గ" చిత్రం తయారు చేస్తున్నారు ఈ చిత్రానికి సంతోషీ దర్శకుడు.

సురేయ, బేబీ శకుంతల, అమరనాథ్ మున్నగు వారితో బొంబాయి ఫేమస్ పిక్చర్స్‌వారు "కమల్-కె-ఫూల్" చిత్రాన్ని తయారు చేస్తున్నారు.

బొంబాయి ఫిలింకర్ లిమిటెడ్‌వారు నర్గిస్, శ్యామ్, కరన్ దివాన్‌లతో "చోటాభాయి" చిత్రం పూర్తిచేశారు.

వీరి చిత్రం "దీదార్" తయారవుతూవుంది.

పత్రికలలో ప్రకటన స్థలం పరిమితి

బొంబాయి చిత్రనిర్మాతల సంఘంచే తీర్మానం రద్దు

బొంబాయి, మార్చి 30 — వార్తాపత్రికలలోను, మాస పత్రికలలోను చిత్రాలకు ప్రకటనలు ఇచ్చే స్థలానికి ఒక ప్రమాణాన్ని విధించి, పరిమితం చెయ్యాలంటూ 1949 నవంబర్ తొమ్మిదవ తేదీని చేసిన తీర్మానాన్ని, బొంబాయిలోని భారతీయ చలనచిత్ర సంఘం నేడు జరిగిన అసాధారణ సమావేశంలో రద్దు చేసింది.

ఆచార్య కిశోర్ సాహో మరి 26 మంది నిర్మాతలు కలిసి, ఏర్పాటు చేయించిన ఈ సమావేశంలో నవంబర్ తొమ్మిదవ తేదీనాటి తీర్మానం ఆదరణయోగ్యం కాదని, నిర్మాతల వ్యాపార నిర్వహణకు ఇది ప్రమాదకరమైనదని నిర్ణయింపబడింది.

గాడ్సేపాత్రధారి ఉరితీత

ఆటకాయతనంగా పిల్లలు ఆడిన నాటకం విషాద ఫలితం

పాట్నా, మార్చి 31.— "గాంధిహత్యాభియోగ విచారణ" నాటకాన్ని ప్రదర్శించి, అందులో గాడ్సే పాత్రధరించి, ఉరికంబమెక్కి ప్రాణాలు గోల్పోయిన ఒక యువకుని విషాదగాథ ఇక్కడ తెలిసింది. పాట్నాకు 20 మైళ్ళ దూరంలోనున్న సిలావో అనే గ్రామంలో ఈ విషాద సంఘటన జరిగింది.

ఈ గ్రామంలోని కొందరు పశులకాపరులు, గ్రామం వెలుపల పచ్చిక బయళ్లలో పశువులను మేపుకుంటూ గాంధి హత్యను, వాదూరాం గాడ్సే విచారణ ఒక నాటకంగా ఆడిగారట. గాంధి పాత్ర ధరించిన కుర్రవానిని గాడ్సేపాత్ర ధరించిన కుర్రవాడు కర్రతో కొట్టాడు. గాంధి పాత్ర ధారికి తలపై గాయం తగిలిందట. ఆ విధంగా గాంధి హత్య గావింప బడినారని వారి భావం. అందుమీదట "గాడ్సే" విచారణ జరుగగా "జడ్జి" అతనికి ఉరిశిక్ష విధించాడు" ఉరిశిక్షను అమలు జరుపవలసినవారు ఆ "గాడ్సే"ను ప్రక్కనేవున్న చెట్టుకు వ్రేలాడకట్టి నిజంగా ఉరితీశారు. అంతటితో ఆటకాయతనానికి ఆసిల్లలు ఆడిననాటకం ఆ కుర్రవాని ప్రాణాలు తీసింది. ఈసంగతి తెలియగానే పోలీసులు ఆ గ్రామానికి వెళ్ళి దర్యాప్తు సాగిస్తున్నారు.

ఓలీవియా డీ హవీలాండ్

బొంబాయిలో మద్యనిషేధం

నేటినుంచి అమలు

బొంబాయి, ఏప్రెల్ 1.— గతరాత్రి పన్నెండు గంటలు కొట్టడంతో బొంబాయి నగరంలోనూ, బొంబాయి రాష్ట్రంలోను మద్యనిషేధం అమలులోకి వచ్చింది.

ఆ గంటనుంచి మద్యం దగ్గరవున్నా, అమ్మినా, సేవించినా, రాష్ట్రంఅంతటా పట్టుబడితే కఠినశిక్షార్హమైన నేరం కాగలదు. చిన్న పాయంకాలానికి కొన్ని వందలమంది మాత్రమే ఆరోగ్య కారణాలవల్ల మద్యం సేవించడానికి కావలసినపర్మిట్లు తీసుకున్నారు.

విదేశస్థులు, యాత్రికులు మినహా మిగిలిన ప్రజలందరికీ మద్య నిషేధచట్టం అమలులోకి వస్తుంది. ఇ.శ రక్షణదళాలకు మాత్రం కొంత కాలం వరకు మద్యం సప్లయి జరుగుతుంది.

మద్యనిషేధం అమలు ప్రారంభానికి సంబంధించిన ఉత్సవం ఏప్రిల్ ఆరవతేదీనజరుగుతుంది, ప్రెసిడెంట్ రాజేంద్రప్రసాద్ దీనికి ప్రారంభోత్సవం చేస్తారు. ఆ నాటి సాయంకాలం చౌపాటి మైదానంలో జరిగే బహిరంగసభలో ప్రెసిడెంట్ రాజేంద్రప్రసాద్ ఉపన్యసిస్తారు.

ఇండియా మొత్తంమీద పూర్తిగా మద్యనిషేధం అమలుజరుపుతున్న రాష్ట్రాలలో బొంబాయి రెండవది. మొదటిది చెన్నరాష్ట్రం.

బొంబాయి హోంశాఖమంత్రి శ్రీ మొరార్జీ దేశాయ్ విన్నను. పత్రికా విలేకరులతో మాట్లాడుతూ తీవ్రమైన మద్య నిషేధ దిక్కార కేసుల సందర్భంలో సమిష్టి జరిమానాలు విధించడం, నిర్బంధ శిబిరాలు (కాన్సన్ ట్రేషన్ క్యాంపులు) లో పెట్టడం మొదలగు చర్యలు తీసుకోవాలనే యోచన తమ ప్రభుత్వానికి లేదన్నారు. విపరీతంగా కేసులు పట్టబడిన చోటికి "ప్యూనిటివ్ పోలీసుల"ను ప్రభుత్వం పంపించగలదన్నారు.

[ఈ పోలీసులకగు వ్యయాన్ని ఆ పోలీసులు వుండవలసిన అవసరం ఏర్పడిన ప్రాంతాలలో వసూలు చేస్తారు.]

బొంబాయి శాసనసభలోని కాంగ్రెస్ సభ్యులంతా, మద్యం సేవించే అలవాటు లేనివారుకాదని అయితే ఎంతమంది పర్మిట్లుకోసం అర్జీలు దాఖలు చేసిందీ తాను చెప్పలేనని కూడా ఆయన అన్నారు.

రాష్ట్రం సరిహద్దులను దాటివెళ్ళి మద్యం సేవించి, వచ్చేవారిని అటకాయించడానికి ప్రభుత్వం తగిన బందోబస్తులు చేయగలదని అన్నారు.

తూర్పు పాకిస్థాన్‌లో

ఢాకా, మార్చి 31.— తూర్పు బెంగాల్ ఎక్సైజు (1950) బిల్లు అమలులో కిరావడంతో నేటి అర్ధరాత్రి నుంచి తూర్పు పాకిస్థాన్ అంతటా మద్యనిషేధం అమలులోనికి వచ్చింది.

8 వ పేజీ తరువాయి

ఇండియా పార్లమెంటు

కూడా అంగీకరించినట్లు యెంచబడును. ఒకవేళ పెద్దలసభవారు సిఫార్సులుచేసి పంపించినచోవాటిని అంగీకరించుటకుగాని, నిరాకరించుటకుగాని ప్రజాసభవారికి హక్కుగలదు. ఈ బిల్లుల విషయములో సంయుక్త సమావేశాలకు అవకాశమేలేదు కావున డబ్బుకు సంబంధించిన బిల్లుల విషయంలో సంపూర్ణాధికారాలు ప్రజాసభదే అనగా ప్రజలచే ప్రత్యక్షముగా యెన్నుకోవబడిన ప్రతినిధుల దేయని స్పష్టపడుచున్నది.

పన్నుల వేయుట, తగ్గించుట, హెచ్చించుట అప్పుచేయుట కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్". దీనివ్యయము వగైరాలు డబ్బుకు సంబంధించిన బిల్లులు జరిమానాలు, లైసెన్సు ఫీజులు, లోకల్ సంస్థలు వసూలు చేయు పన్నులకు సంబంధించిన బిల్లులను "మనీబిల్లు" అని పిలుచుటకు వీలులేదు. అవి వీటిక్రిందకు రావు. ఒకబిల్లు "మనీ బిల్లు" అవునా, కాదా, యని సంశయం వచ్చినచో అట్టి సంశయమును నివారించుటకు ప్రెసిడెంటుకు సంపూర్ణ హక్కుగలదు.

ఉభయసభ అంగీకారమును పొందిన బిల్లులు ప్రెసిడెంటు అంగీకారమునకు పంపబడును. ప్రెసిడెంటు అంగీకరించినచో చట్టమగును, ఒకవేళ ప్రెసిడెంటు అంగీకరించని యెడల, తనసిఫార్సులతో పార్లమెంటుకు పంపవలయును. పార్లమెంటువారు ఆటిసిఫార్సులను అంగీకరించిగాని, అంగీకరించకగాని, తిరిగి నిర్ణయం చేసిన యెడల ప్రెసిడెంటు అంగీకారముతో నిమిత్తము లేకనే చట్టమైనట్లు యెంచబడును"

తిరిగి ఆమోదించబడిన అట్టి బిల్లును నిరాకరించుటకు ప్రెసిడెంటుకు హక్కులేదు.

ఈ సభలకు 1/10 వంతు సంఖ్య కోరము. అన్యథాయేర్పాటుకాబడిననే తప్ప అన్ని విషయములు మెజారిటీ అభిప్రాయము ప్రకారం నిర్ణయించబడును. స్పీకరుకు రెండు ఓట్లు విప్పు అధికారములేదు. సభ్యుల ఓట్లు సమానముగా నున్నచో తాను ఒక ఓటును వేసి విషయముల నిర్ణయించవచ్చును. అనగా స్పీకరుకు "కాస్టింగు ఓటు" మాత్రమేగలదు. చైర్‌మన్ హక్కులు కూడా ఇట్టివే ఉభయసభల సమావేశములకు స్పీకర్ అధ్యక్షతవహించును. ఈ సభలలో వ్యావహారిక భాషలు హిందీ, యింగ్లీషు. పార్లమెంటు వేరుగా నిర్ణయించిన నేతప్ప, కానియెడల 15 సంవత్సరముల అనంతరం హిందీయే వ్యవహారిక భాషయగునని, ఇంగ్లీషుగాని, హిందీగాని సరిగా తెలియని సభ్యులను వారి ప్రాంతీయ భాషలలో మాట్లాడనిచ్చుటకు స్పీకరుకు, చైర్‌మన్‌కు అధికారము గలదు.

పార్లమెంటు, కోర్టు హక్కులు

పార్లమెంటరీ విధానములను గురించి విచారించుటకు కోర్టులకు హక్కులులేవు. రాజ్యాంగములో నిర్ణయించబడిన సందర్భములలో మినహా యితర సందర్భములలో సుప్రీముకోర్టు జడ్జీలను గురించి గాని; హైకోర్టు జడ్జీలను గురించిగాని చర్చించుటకు పార్లమెంటుకు హక్కులేదు. సుప్రీముకోర్టుకు యేర్పాటుచేయబడిన జడ్జీలసంఖ్యను మార్చుటకు పార్లమెంటుకు హక్కుగలదు. ప్రెసిడెంటు జారీ చేయు ఆర్డినెన్సులు పార్లమెంటు విచారణకు లోబడి యుండును.

బడ్జెటు ప్రతిపాదన

బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టబడినపుడు ప్రధానాంశములను గురించిగాని, దేశంలోగల యిబ్బందులను గురించి గాని సభ్యులు ప్రభుత్వదృష్టికితెచ్చి చర్చించెదరు.

బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టబడిన దరిమిలా ప్రతిదిపార్లమెంటు వారున్నూ తమకు కావలసిన సొమ్మును యిప్పవలసినదిగా కోరెదరు. దీనినే "డిమాండ్సు ఫర్ గ్రాంట్సు" అందురు. గ్రాంటులు అన్నియు పూర్తియైన పిదపమిగిలిన "అప్రోప్రియేషన్ బిల్లు" ప్రవేశపెట్టెదరు. అనగా గ్రాంటులప్రకారం "కన్సోలిడేటెడ్" నిధినుండి సొమ్ము వాడుకొనుటకు ప్రత్యేకముగా యిట్టి బిల్లు ప్రవేశపెట్టెదరు దీనికి సవరణలను తేరాదు. అదనముగా సొమ్ము కావలసివచ్చినప్పుడు గాని, అదనముగా సొమ్ముఖర్చు పెట్టబడినప్పుడుగాని పార్లమెంటు అంగీకారము కావలయును. ప్రజాప్రతినిధుల సభలో ఒక బిల్లు చర్చించబడుచున్న సమయములోగాని, లేదా యీ సభవారు సమ్మతించిన బిల్లు పెద్దల సభలో నున్నయెడలగాని, ప్రజా ప్రతినిధుల సభ రద్దు అయినచో యీ బిల్లుగూడ రద్దుఅయినట్లు యెంచుకొనవలయును.

సభ్యుల విధులు

పార్లమెంటు సభ్యుడు తప్పక ప్రమాణం తీసికొని పార్లమెంటు చర్చలలో పాల్గొనవలయును. అట్లు ప్రమాణము చేయక, అర్హతలు లేకనితెలిసి చర్చలలో పాల్గొనినచో, తాను రోజుకు రు 500 లు పినాల్టీ చెల్లించవలయును. ఒకవ్యక్తే రెండు సభలలోను మెంబర్లుగా యుండరాదు. అమర్శీనసభలోగల పార్లమెంట్‌లో మాట్లాడుటకు హక్కుగలదు, కాని ఓటువేయజాలదు. పార్లమెంటు మెంబరు రాజీనామా చేయవచ్చును.లేదా పార్లమెంటు అంగీకారాలు లేక 60 రోజులు మీటింగులకు హాజరుకానియెడల సభ్యత్వం పోగొట్టుకొన్నట్లు పార్లమెంటు తీర్మానించవచ్చును.

రాష్ట్ర నిర్మాణం

నూతనముగా రాష్ట్రములను యేర్పాటు చేయు హక్కు పార్లమెంటుకు గలదు. రాష్ట్ర సరిహద్దులను మార్చుటకు; విస్తీర్ణమును హెచ్చించుటకు తగ్గించుటకు రాష్ట్రముల పేర్లను మార్చుటకు పార్లమెంటుకే హక్కుగలదు రాష్ట్రములలో పెద్దలసభల నేర్పాటు చేయుటకు ఉన్న సభలను రద్దు చేయుటకు గూడా హక్కు గలదు, అత్యవసర సమయములలో రాష్ట్రాధికారం జాబితాల అంశములను గురించి కూడా శాసనములచేయు హక్కు పార్లమెంటుకు గలదు. రాష్ట్రములమధ్య నదీజలములనుగురించి వచ్చిన తగాదాల పరిష్కారమునకై అవసరమగు శాసనములు పార్లమెంటు చేయవచ్చును. రాజ్యాంగమును మార్చుటకుగూడా పార్లమెంటుకు హక్కుగలదు. ఇట్టి మార్పుకు ప్రత్యేకముగా నొకబిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడవలెను ఈ బిల్లుకు ఆయా సభా ప్రతినిధుల సంఖ్యలో సగంవంతు; హాజరైన సభ్యులలో 2/3 వంతులు ఆమోదం కావలెను.

రాజ్యాంగ విభజనలకు లోబడి యావద్భారతమునకు, లేదా అందలి భాగమునకు చట్టములను చేయవచ్చును. అట్టి చట్టములు సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు ప్రత్యేకించబడిన యూనియన్‌లిస్టు దాఖలావిషయములకు "కంకరెంటులిస్టు దాఖలా విషయములకు సంబంధించి యుండవలయును కంకరెంటులిస్టు దాఖలావిషయములను గురించి చేసిన చట్టముల నమలుపరచుటకు అవసరమైన కోర్టులను స్థాపించవచ్చును. కేంద్రజాబితాలోను, రాష్ట్ర జాబితాలోను చేరని విషయములను గురించి చట్టములుచేయు హక్కు పార్లమెంటుదే, రాష్ట్రముల కౌన్సిల్స్ తాలూకు హాజరైన ఓట్లువిచ్చిన సభ్యులలో 2/3 వంతులు గనుక కంకరెంటులిస్టు దాఖలా విషయములతోకూడా చట్టము చేయవలసిన దనిపార్లమెంటును కోరినయెడల,అట్టి విషయముల గురించి చట్టములు చేయవచ్చును. అయితే రాష్ట్ర కౌన్సిల్సు ప్రతిసంవత్సరము ఆ విషయమును గురించి తీర్మానించవలయును. అట్లు తీర్మానించనిచో యింకొక సంవత్సరము మాత్రము అట్టిచట్టము అమలులో నుండును.

ఆసాధారణ పరిస్థితులు యేర్పడినపుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విషయములలోకూడా చట్టములు చేయుటకు పార్లమెంటుకు హక్కుగలదు. ఆసాధారణ పరిస్థితి తొలగిన ఆరుమాసములవరకు అట్టి చట్టములు అమలులో నుండును ఇట్టి సందర్భములలో పార్లమెంటు చట్టములకు వ్యతిరేకముగానున్న రాష్ట్రప్రభుత్వ చట్టములు చెల్లవు. కొన్ని రాష్ట్రప్రభుత్వములు కలిసి; సాధారణ పరిస్థితులలో గూడ తమకుసంబంధించిన విషయములను గురించి చట్టములు చేయమని పార్లమెంటును కోరవచ్చును. అట్టి చట్టములు ఆయారాష్ట్రములకే వర్తించును. పార్లమెంటు చేసిన అట్టి చట్టమును పార్లమెంటే రద్దుచేయవలెను, లేదా మార్చవలెను. ఇతర దేశములతో యిండియా గవర్నమెంటు చేసుకొన్న ఒడంబడికలకు, లేక అంతర్జాతీయ సభలనిర్ణయముల అమలు జరుపుటకు ఎట్టిచట్టమునైనను దేశంఅంతటికీ లేదా అందలిభాగమునకు పార్లమెంటు చట్టములను చేయవచ్చును.

సత్యం-నాటిక

(7 వ పేజీ తరువాయి)

హిస్తూవచ్చాను. నాడెన్నడూ చెలికత్తెవేషమేకాని నాయిక వేషం కాదు. లలితా నిజం చెప్పాలంటే నేనెంతో ఆవేదన ననుభవిస్తున్నాను. (ఆందోళనలో ఆటూ ఇటూ తిరుగుతుంది.) నాకీ ప్రపంచంలో సౌఖ్యమనేది లేదు.... లేదు.....

(లలిత నవ్వగా) ఎందుకేలానవ్వుతున్నావు?

లలిత: నాకెంతో హాయిగాఉంది.... ఎంతో.

సుజాత: నాకు సంగీతమంటే ఎంతో ఇష్టం. ఏదైనా పాడుదామనుంది.

లలిత: పియానా వాయిస్తూ పాడు సిస్టీ (కౌగిలించుకుంటుంది) నాకు నిద్రరావడంలేదు. ఏదైనా పాడు.

సుజాత: ఇప్పుడు పాడుతాను, మావాన్న నిద్రపోలేదు. సంగీతమంటే మొగిరిపడతారు. ఆయన అనుమతి తీసుకోముందు. కావలసినన్ని గీతాలు పాడుతాను. వెళ్ళిరా లలితా.

లలిత: ఒక్షణంలో వస్తాను (లలిత వెళ్లి వుంది).

సుజాత: ఎన్నాళ్ళయింది నేను నోరారాపాడు కొని. ఈ రోజైనా తనివితీరా పాడుతుంటాను. నోరారా ఏడుస్తాను. వెరిదానిలా వెక్కివెక్కి ఏడుస్తాను........(మెల్లగా)

"బ్రతుకే బరువై
వెతలే గతియై
కతలే స్మృతులై

ఆరిపోయిన బ్రతుకు ఆరలిస్తున్నది. పారిపోయిన మనసు పలవరిస్తున్నది. వాలిపోయిన పూవు వాలిఏడుస్తున్నది. జారిపోయిన గుండె బోరుమంటున్నది.

బ్రతుకే........బరువై ......"

లలిత (ప్రవేశించి): సిస్టీ ....

సుజాత: (తప్పీమని ఆపి) ఆఁ

లలిత: పాడడానికి వీల్లేదట సిస్టీ ......

సుజాత: వీలు .... లే.... దూ?

(వెక్కి-వెక్కి- ఏడుస్తుంది)-(తెరపడుతుంది)

నోటీసు

11-4-1950 వ తారీఖున (మంగళవారం) సాయంత్రం 2 ఘంటలవరకు మచిలీపట్నం గవర్నమెంటు హెడ్‌క్వార్టర్సు ఆసుపత్రికి ముందు తెలియపరచబోయే తారీఖునుండి 31-3-1951 వరకు కావలసిన ఆహారపదార్థములకు కదితకో పద్ధ్యాములకు "సీల్డు టెండర్సు" సదరు ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంటుగారిచే తీసికొనబడును. టెండర్సు పెట్టదలచినవారు టెండరు షరతులు వగైరా సదరు సూపరింటెండెంటు వద్దనుండి పొందవచ్చును.

బందరు, 28-3-1950 } సన్నపను కృష్ణారావు, జిల్లా మెడికలాఫీసర్ మచిలీపట్టం

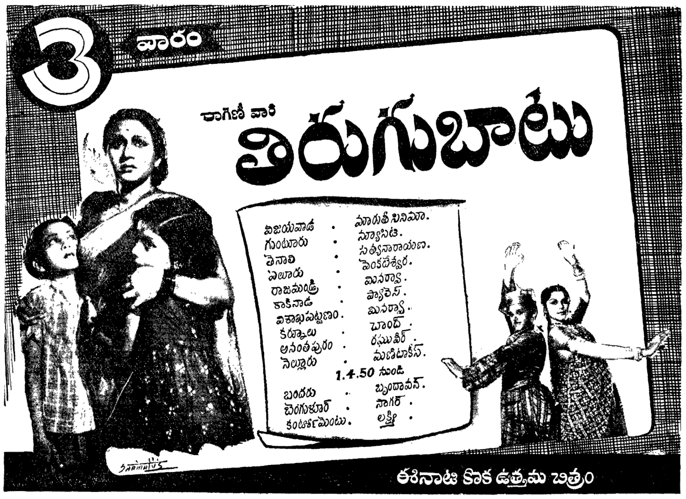

సత్యం మామ
(నాటిక)

జీవిత రంగంలో సహజసిద్ధమైన వాంఛలకూ, సమాజం మానవులపై విధించే నియమనిబంధనలకూ మధ్య నిరంతర సంఘర్షణ కనబడుతూవుంటుంది. వ్యత్యాసాలూ, విరోధాలూ అతి స్పష్టంగా కనిపించే సంధియుగంలో కుటుంబంలాంటి చిన్న ప్రపంచంలో కూడ సంఘర్షణ తప్పనిసరి—ఈ సంఘర్షణ చిత్రణే చెకోవ్ లక్ష్యం.

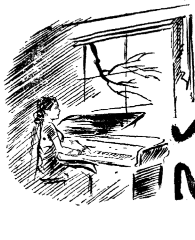

పాత్రలు

స్థలం రామనాథం ఎస్టేటు.
కాలం వర్తమానం.

1 రామనాధం: రిటైరయిన ప్రొఫెసరు, వయసు 65
2 సుజాత అతని రెండవ భార్య, వయసు 25
3 లలిత అతని తొలి భార్య కూతురు, వయసు 20
4 సుబ్బమ్మ అతని తొలి భార్య తల్లి; వయసు 60
5 సత్యనారాయణ· ఆమె కొడుకు, వయసు 45
6 విశ్వనాధం ఒక డాక్టరు, వయసు 35
7 వెంకటేశ్వర్లు· ఆస్తిపోయిన భూస్వామి.
8 వెంకమ్మ· ముసలిదాది.
9 ఒక కూలీ

పూర్వగాథ:—ప్రొఫెసర్ రామనాధం రిటైరైన తర్వాత తన మొదటి భార్య పుట్టినింటికివచ్చి స్థిరపడిపోతాడు. ప్రొఫెసర్ రెండవభార్య సుజాతను సత్యనారాయణ ప్రేమిస్తాడు ప్రొఫెసర్ మొదటి భార్య కూతురు లలిత డాక్టర్ విశ్వనాధాన్ని ప్రేమిస్తుంది కాని, విశ్వనాధం దృష్టి సౌందర్యరాశి అయిన సుజాతపైపే వుంటుంది. డాక్టర్ ఆమెను చూడడంకోసం తరచు ఏదో సాకుతో వస్తుంటాడు.

మూడవ అంకం

[రామనాధం ఇంటిలో హాలు కుర్చీలూ, మధ్యలో బల్లా, సోఫాలూ ఉన్నవి పగటివేళ సత్యనారాయణ, లలిత కూర్చున్నారు సుజాత ఆలోచిస్తూ పచారు చేస్తున్నది]

సత్యనారాయణ: మనందరం హాలులో ఒంటిగంటకు సమావేశం కావాలని ఆచార్య రామనాధం గారు సెలవిచ్చారు (గడియారం చూచి) ఇంకా పదిహేను నిముషాలుంది ఆయన ప్రపంచానికేదో మహోజ్వల సందేశాన్ని అందివ్వ మన్నారన్న మాట!

సుజాత: ఏదైనా కుటుంబ వ్యవహారమేమో?

సత్య: ఆయనకు కుటుంబ వ్యవహారాలేముంటాయి? ఆ చెత్తంతా వ్రాయడం. గొణుక్కుంటూ, అసూయ పడుతూ కాలం వెళ్ళబుచ్చడం—ఇదీ ఆయనపని.

లలిత: (తగదన్నట్టు) ఏమిటి మామా మరీనూ?

మూలం
ఆంటన్ చెకోవ్
అనుసరణ:
విద్వాన్ విశ్వం

సత్య: తప్పు తప్పు (సుజాతవైపు వెళ్లుతూ) సుజాతను చూడు ఎంత సోమరితనమో - ఆ నడుస్తున్నట్టు ఏదో ఆళ్ళిద్దుకుంటూ వస్తున్నట్టు వుంటుంది అయినా ఎంత అందమైన నడక!

సుజాత: ఎప్పుడూ అలా ఏదో ఒకటి మాట్లాడుతూనే ఉంటారే—విసుగులేదూ సత్యంగారూ? (బాధతో) విసుగుతో తల పగిలి పోతోంది ఏం చేయడానికీ తోచదు?

లలిత: (పెదవివిరిచి) చేయాలంటే బోలెడు పనులున్నాయి, అనుకోవాలిగాని.

సుజాత: ఒక్కటి చెబుదూ చూదాం.

లలిత: ఏం? మాతోపాటు పొలంపని చూడరాదూ? ఊళ్ళో పిల్లలనుచేర్చి చదువు చెప్పరాదూ? రోగులకు సేవచేయరాదూ? చేయాలంటే అనేకం ఉన్నాయి మీరు రాకముందు మామా నేనూ స్వయంగా అన్ని పనులూ చేసుకునేవారం. అమ్మకముకూడా మేమే చేసుకొచ్చేవారం.

సుజాత: అలాంటివి నాకు రావు లలితా వాటిమీద నా కిష్టంలేదు మనలాంటివారు రైతుపిల్లలకు చదువు నేర్పడం, వైద్యంచేయడం, ఒక్క నవలల్లోనే సంభవం ఆ ఖర్మమే యెరుగని నేను హఠాత్తుగా రైతు సేవ ఎలాచేయను?

లలిత: మరి ఏ మాత్రం పనిలేకుండా మనుషులెలా కాలం గడుపుతారో నా కర్థమే కాదు! నడుం వంచితే కొన్నాళ్ళ కదే అలవాటవుతుంది (లేచి సుజాత నడుమును తన చేతితో చుట్టుకొని) అలా విచారంగా ఉండకు పిన్నీ (నవ్వుతుంది) పని లేకనే నీకంత విసుగా ఉంది నీతో మాకూ ఏమీ తోచడంలేదు మామయ్యా సంగతి చూడు చిన్న మెత్తు పనిచేయకుండా నీ వెంట నీడలా తిరుగుతూ ఉన్నాడు నేనూ నా పనంతా వదలిపెట్టి నీదగ్గరికి కబుర్లకోసం పరుగెత్తుకొస్తున్నాను నేనూ సోమరినవుతున్నాను పూర్వం విశ్వనాధంగారు ఎప్పుడో కానీ ఇటు వచ్చేవారు కారు నెలకోసారి కనిపిస్తే బ్రహ్మాండం అందులో ఎంతో బతిమాలితేకాని వచ్చేవారు కారు ఇప్పుడు రోజూ గుర్రమెక్కి అయినా తయారు. చెట్లనూ రోగులనూ గాలికి వదిలేశారు నీలో ఏదో యక్షిణీశక్తి ఉంది పిన్నీ

సత్య: ఎందు కలా బాధపడుతావు సుజాతా? (ఆందోళనతో) పిచ్చిదానా! గుండె చెదరగొట్టుకోకు నీలో గంధర్వకన్య రక్తం ప్రవహిస్తున్నది నీవో గంధర్వకన్యవు ఒక్కసారైనా జీవితాన్ని రెండు చేతులా అనుభవించు గతించిన ఏ గంధర్వుణ్ణో ప్రేమించు ఒక్క ఊపులో గగనంలోకి ఎగిరిపో ఆచార్యులవారినీ, మమ్మల్నీ ఆశ్చర్య చకితులను చేసివెయ్!

సుజాత: (కోపంతో) నా పాటికి నన్ను వదిలిపెట్టండి ఎంత క్రూరంగా వాంసిస్తున్నారు! (వెళ్ళిపోవాలని చూస్తుంది)

సత్య: (అడ్డువచ్చి) శాంతించు సుజాతా నన్ను క్షమించు

సుజా: దేనికైనా సరే మీరు వెర్రెత్తించగలరు

సత్య: క్షమించమన్నాను మనమిక రాజీపడాలి శాంతి సంధి చిహ్నంగా ఓ రోజాపూలగుత్తి తెచ్చి నీకు సమర్పిస్తాను (పోతాడు)

లలిత: ఈ కాలంలో రోజాపూలు మరీ విషణ్ణంగా ఉంటాయి (ఇద్దరూ కిటికీలోనుంచీ బయటికి చూస్తారు)

సుజాత: ఇప్పుడే ఇలా ఉంది? ఇక చలికాలమంతా ఎలాగడపాలో! (కాసేపు నిశ్శబ్దం) డాక్టరుగారు రేరీ?

లలిత: మామయ్య గదిలో ఉన్నారు ఏదో వ్రాసుకుంటూ నీతో మాట్లాడాలి పిన్నీ

సుజాత: ఏం మాట్లాడాలి?

లలిత: ఏమిటంటే (సుజాత వక్షంపై తల అనిస్తుంది)

సుజాత: (లలితతల నిమురుతూ) చెప్పుతల్లీ.

లలిత: నే నందంగా లేను పిన్నీ.

సుజాత: నీ వెంట్రుక లెంత అందంగా ఉంటాయని!

లలిత: అంతా వట్టిదే (అద్దంలో తన్ను చూసుకొని) ఊ ఎలా? అందంగా లేకపోతే ఆడపిల్ల కళ్లు బాగున్నాయనో ముక్కు బాగున్నదనో చెప్పి సంతృప్తి పరుస్తుంటారు ఆరేళ్లుగా ఆయన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. మా తల్లినికూడా నే నలా ప్రేమించలేదు అనుక్షణం నా మనసులో ఆయన మెదలుతున్నారు తలుపు తడితే ఆయన హస్తస్పర్శను గుర్తించగలను. ఆయన కోసమే ఎల్లప్పుడు నిరీక్షిస్తుంటాను, ఆయన సంగతి మాట్లాడాలనే నీ దగ్గరికి మాటిమాటికీ వస్తుంటాను ప్రతిదినం వస్తున్నాడుగాని నావేపే చూడ్డంలేదు ఎంత వ్యథపడుతున్నాననీ! (నిరాశతో) ఇక ఆశలవలేశంకూడా లేదు నా గుండెకు బలం చేకూర్చమని ముప్పూటలా దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను ఆయనతో ముఖాముఖి మాట్లాడాలని ఎన్నిసార్లో అనుకుంటాను-కాని ఆయన కళ్ళలోకి చూడగానే నా ఆత్మవిశ్వాసం మాయ మవుతుంది, నా శక్తంతా క్షీణించిపోతుంది ఇక పట్టలేక నా ప్రేమ సంగతి మామయ్యతో నిన్న చెప్పివేశాను ఈ సంగతి నౌకర్లందరికీ తెలుసు. అందరికీ తెలుసు—

సుజాత: మరి ఆయనకో?

లలిత: ఆయనకు తెలీదు ఆయన నా సంగతే గమనించడం లేదు

సుజాత: (ఆలోచిస్తూ) అతనో చిత్రమైన మనిషి. పోనీ, నేనాయనకు చెబుతాను చాలజాగ్రత్తగా సూచిస్తాను (క్షణంనిశ్శబ్దం) నిజంగా ఎన్నాళ్ళని ఈ సందిగ్ధావస్థలో వేగగలవు? ఏం?

(అంగీకార సూచనగా లలిత తల వంకిస్తున్నది.)

సుజాత: సరే—ఆయన నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాడో లేదో తెలుసుకోవడ మంత కష్టంకాదు బాధపడకు తల్లీ! దిగులు చెందకు! ధ్వనిగా ఆయనకు సూచిస్తాను. ఔను కాదు అంతేగా మనకు కావలసింది? (కాస్సేపు నిశ్శబ్దం) కాదంటే ఆయన ఇకమీద ఇక్కడికి రాకపోవడమేమంచిది సరేనా? (లలిత ఔనని తలవంకిస్తుంది)

సుజాత: మనిషి కనిపించనప్పుడు ప్రేమను భరించడం సులభం. ఇక ఈ ప్రతీక్షలో కాలయాపనవద్దు. ఏదో ఒకటి తేల్చివేసుకుందాం. ఏవో ఆయన డ్రాయింగులు చూపుతా నన్నాడు. రమ్మన్నానని చెప్పు లలితా

లలిత: (ఆందోళనతో) తర్వాత జరిగిందంతా ఉన్నదున్నట్టు చెబుతావు కదూ పిన్నీ—

సుజాత: తప్పకుండా సందిగ్ధావస్థకన్నా సత్యం ఎంత అప్రియమైనదైనా సహించవచ్చు నా మాట నమ్ము

లలిత: సరే రమ్మంటాను ఆయన్ను—(పోతూ వాకిట్లో నిలబడి తనలోనే గట్టిగా) ఊహూ సందిగ్ధస్థితే మెరుగేమో! కనీసం ఆశైనా ఉంటుంది.

సుజాత: ఏమిటమ్మా—

లలిత: ఏమీ లేదు — (వెళ్ళిపోతుంది).

సుజాత (ఒక్కతే) మరొకరు తమ రహస్యం చెబితే, సాయపడ లేకపోవడం మహాకష్టం— ఆలోచించగా ఆయనేమో ఈ అమ్మాయిని ప్రేమించడంలేదు అది కనిపిస్తూనే ఉంది! అయినా ఆమె నెందుకుపెళ్ళిచేసుకోరాదు? అందంగాలేదు కానీ, పల్లెటూరి డాక్టరుకు దక్కని ఇల్లాలు వయసు ముదిరాక ఇంతకంటే అతనికేం కావాలి? తెలివిగలది, దయగలది ఎంతో అమాయకురాలు అయినా లాభం లేదు (కాసేపు మౌనం) పాపం ఈ పిచ్చిపిల్ల అవస్థ నే నెరుగుదును ఈ పాడు బ్రతుకుతో దిక్కుతోచక అల్లలాడుతోంది మనుషులు కాదు, నీడల్లా దయ్యాల్లా తిరుగుతున్న ఇక్కడ ఈ మామూలు మూర్ఖుల్లో, ఆహార నిద్రలుతప్ప యేమీ యెరుగని ఈ పాడు గుంపులో లలితకు విశ్వనాధమేదో అంధకారంలో చంద్రుడులాగ కనిపిస్తున్నాడు అందమైనవాడు, ఆకర్షకమైన ప్రవర్తన. ఆదరపాత్రమైన వ్యక్తి అలాంటివానికి లొంగిపోవడం, పరవశురాలు కావడం సహజం నేను కూడా కొంత లొంగిపోతున్నాననిపిస్తోంది నిజంగా అతను రానప్పుడెంతో చిరాకుగా ఉంటుంది అతని సంగతి తలచుకుంటే అప్రయత్నంగా చిరునవ్వు తొణికిసలాడుతుంది నాలో గంధర్వరక్తం వుందంటాడు సత్యంగారు. "ఒక్కసారి రెండు చేతులా జీవితాన్ని అనుభవించు" అంటాడు బహుశా అదే నాకర్తవ్యమేమో పక్షిలా స్వేచ్ఛగా ఎగిరిపోగలిగితే— మిమ్మల్నందరినీ వదలిపెట్టి మీ నిద్రకళ్ళను, మీ చెత్తమాటలను, మీ అస్తిత్వాన్నికూడా మరచిపోయి ఎక్కడికో ఎగిరిపోగలిగితే ఎంతబాగుంటుంది! కాని నేను పిరికిదాన్ని ఆత్మవిశ్వాసం నాలో శూన్యం ఏం చేయాలన్నా నా అంతరాత్మ బాధిస్తుంది అతను రోజూ వస్తున్నాడు ఎందుకు వస్తున్నాడో నాకు తెలుసు అప్పుడే నేనేదో తప్పు చేస్తున్నట్టుగా వ్యథచెందుతున్నాను- లలితముందు మోకరిల్లి క్షమాభిక్ష కోరుకునేందుకు ఏడ్చేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాను

(విశ్వనాధం డ్రాయింగు కాగితంకట్ట తీసుకొని వస్తాడు)

విశ్వ: నమస్కారం నేవ్రాసిన జిల్లామ్యాపు చూస్తామన్నారా?

సుజా: చూపుతామని నిన్న మాట ఇచ్చారుగా మీకేవిధి ఇబ్బంది లేకపోతే

విశ్వ: అబ్బే! లేదు. (బల్లపై మ్యాపును పరుస్తూ డ్రాయింగు పిన్నులతో అమరుస్తూ) మీ జన్మస్థలం?

సుజాత: మదరాసులో

విశ్వ: ఏం చదువుకున్నారు?

సుజాత: సంగీతం చిత్రలేఖనం

విశ్వ: అయితే దీనిపై మీకు అభిరుచి ఉండదనుకుంటాను

సుజాత: ఏం? గ్రామప్రాంతాలు నాకు తెలిసినమాట వాస్తవమే కాని వాటినిగూర్చి చదివాను

విశ్వ: నాకెప్పుడు విసుగ్గావున్నా ఈ దార్టును ముందర వేసుకొని గంటో రెండుగంటలో ఇందులో తన్మయుణ్ణై పోతుంటాను. ఆతర్వాత ఎంతో హాయిగాఉంటుంది మరి ఇది వ్యసనంలా తయారుకాకుండా చూచుకుంటుంటాను.(మ్యాపును చూపుతూ) ఇలా చూడండి యాభైయేళ్లక్రితం ఈ జిల్లా ఇలా ఉండేది పచ్చరంగుపూసిన భాగమంతా అరణ్యం, ఆకుపచ్చరంగున్న భాగంలో ఎక్కువగా మృగాలుండేవి, ఇక్కడో పెద్దమడుగు. ఇందులో ఎన్నోరకాల పక్షులుండేవని ముసలాళ్లు చెబుతారు, ఇవి ఎల్లెలు. వీని చుట్టూ పొలాలు. వీట్ల పనినిండా ఎనుపులు వీటిరకంగు ప్రాంతంలో పశుసంతతి కావలసినంతగా ఉండేది ఇంకా క్రిందికిచూడండి, ఇరవై యేళ్లక్రితం స్వరూపమిది అప్పటికే ముప్పాతికవంతు అడవిపోయింది ఇలా క్రమేణా అన్నీ సన్నగిలుతూ వచ్చాయి మూడో భాగం నేటిస్వరూపం. అక్కడక్కడమాత్రమే ఆకుపచ్చ రేకలుకనిపిస్తాయి అరణ్యమూ పలచబడిపోయింది పచ్చికబీళ్లులేవు మడుగులుయెండిపొయ్యాయి. పొలాలుబీడుపడ్డాయి క్రమక్రమంగా జరిగిన వినాశాన్ని ఈ పటం చూపుతున్నది పదేళ్లలో ఈఆడవులూ పోవచ్చు ఇదంతా నాగరికతా వ్యాపనమని మీరనవచ్చు పాతజీవితంపోయి దాని స్థానే నూతన జీవితం పొడసూపితే సహజమే ఈ అరణ్యంపోయి అస్థానంలో పెద్దపెద్ద రాచబాటలు రైళ్లు, మిల్లులు ఫ్యాక్టరీలు, స్కూళ్లు ఆసుపత్రులు. అవిర్భవించి, రైతులు మరింత ఆరోగ్యవంతులై సంపన్నులై సంస్కారం కలవారైతే అంతకంటె అభిలషించదగినది వేరే ఉండదు కాని. అలాంటిదేమీ ఇక్కడ కనిపించదు అవే బురదగుంటలే, అవే దిబ్బలే, అవే దోమలే అవే కాలిబాటలే. అదే దరిద్రమే, అవే వాతనొప్పులే, అవే చలిజ్వరాలే అవే అగ్ని ప్రమాదాలే—జిల్లా అంతటా వ్యాపించి ఉన్నాయి పాతది పొయ్యిందికాని కొత్తదిరాలేదు తమ అస్తిత్వంకోసం కన్నఅవస్థ పడుతున్న రైతుల ఘోరజీవన విధానం మూలంగా ఈ విధ్వంసనం ఏర్పడింది తిండికిలేక, రోగాలతో దిగనారిపోయి, దొరికిందల్లా పొట్టకోసం ఉపయోగించుకోవలసిన దుస్థితిలో మనిషి చిక్కుకున్నప్పుడు సోమరితనం అజ్ఞానం సంకుచిత దృష్టి అనే దుర్గుణాలు తప్పకుండా ఏర్పడేవే తాను బతకాలి పిల్లలను బతికించాలి—అందుకోసం దిక్కులేని నిరాశ్రయులు చేతికి దొరికినదానితో 'ఆకలి తీర్చుకొనేందుకు పూనుకుంటాడు దూరాలోచనలేకుండా విధ్వంసనానికి దిగుతాడు. రేపటిసంగతి దేవుడెరుగును. ఈరోజు గడపడమెలా? అనే దుర్దశలో వారున్నారు పాతదంతా దాదాపు నిర్మూలమైపోయింది కాని దానిస్థానంలో నూతనాంకురాలేవీ పొటమరించలేదు (సుజాత మొగంచూచి దప్పగా) ఇదంతా మీకేమీ రుచించినట్టులేదే!

సుజాత: నా కిదంతా బోధపడ్డంలేదు.

విశ్వ: బోధపడనిదేమీలేదు కాని, మీకిందులో అభిరుచిలేదు—

సుజాత: నిజానికి నేను మరోవిషయమై ఆలోచిస్తున్నాను క్షమించండి మీకో చిన్నసమస్య యిస్తాను పరిష్కరించాలి ఎలా మొదలెట్టాలో తెలీక గందరగోళపడుతున్నాను.

విశ్వ: పరీక్షనా ఏమిటి?

సుజాత: ఔను కాని కఠినపరీక్ష కాదు నేను కొన్ని ప్రశ్నలడుగుతాను ఇకొక వ్యక్తికి సంబంధించిన విషయం. మనం దాపరికం, డొంక తిరుగుడుమాటలులేకుండా మిత్రులుగా మాట్లాడుకుందాం ఆ తర్వాత ఇదంతా మరచిపోదాం— సరేనా —

విశ్వ: సరే

సుజాత: నే నడుగుతున్నది లలితసంగతి. ఆమె అంటే మీకు ఇష్టమేకదూ?

విశ్వ: చాలానూ

సుజాత: ఆమె స్త్రీగా మిమ్ముల నాకర్షించిందా?

విశ్వ: (కాస్సేపు మౌనం తర్వాత) లేదు

సుజాత: (ఆయన చేయిపట్టుకొని) ఆ అమ్మాయిని మీరు ప్రేమించడంలేదు. మీకళ్ళేచెబుతున్నాయి. పాపం లలిత ఎంతో బాధపడుతున్నది అర్థంచేసుకోండి మీరిక ఇక్కడికి రాకండి

విశ్వ: (లేచి) నారోజులు ముగిశాయి పైగా కలక్షమించిన పనులు (పెదవిరిచి) ఈ వయసులో ప్రేమకలాపాలకు సమయంఏదీ? (కాస్త కలవరపడతాడు)

సుజాత: అబ్బ ఎంత అప్రియమైన సంభాషణకు దిగవలసివచ్చింది ఏదో మహాభారం వహిస్తున్నట్టుగా వణికిపోతున్నాను ఎలాగో త్వరలో తేలిపోయింది మన అదృష్టం ఇక ఈవిషయం మరచిపొండి అసలు ఈ సంభాషణే జరగలేదనుకుందాం ఇక వెళ్ళిపొండి మీరు ప్రతిభావంతులు, ఆ అమ్మాయి బాధను అర్థంచేసుకోగలరు (క్షణం నిశ్శబ్దం) నా కళ్లు ఉడికిపోతున్నవి

విశ్వ: ఈ విషయం ఒకటి రెండు నెలలక్రిందట మీరు చెప్పిఉంటే ఒకవేళ ఆలోచించేవాణ్నేమో కాని ఇప్పుడు ఆమెకు బాధగాఉంటే సరే నే రాను కాని ఒక్కటి మాత్రం నాకర్థం కావడంలేదు అసలు మీ కీవిషయంలో ఎందుకు దిగవలసివచ్చింది? (ఆమెకళ్ళల్లోకి చూచి వ్రేలు ఆడిస్తూ) చాల ఉపాయశాలివి సుజా!

సుజా: అలా అంటారేమి?

విశ్వ: (నవ్వుతూ) ఐలే ఉపాయం లలిత బాధపడితే బాధపడవచ్చు- మరి నీ విందులో జోక్యం కలిగించుకోవలసిన ప్రమేయమేమిటి? (ఆమెఅడ్డు రామందగా వారిస్తూ) అంత ఆశ్చర్యపడుతున్నట్టు నటించకు రోజూ నేనెందుకిక్కడికి వస్తున్నానో నీకు స్పష్టంగా తెలుసు ఎవరికోసం వస్తున్నానో బాగా యెరుగుదువు ఓ యెరపక్షీ అలా చూడకు, నేను పాతదేగను

సుజాత (విభ్రాంతురాలై) మీరనేదేమిటో నా కర్థంకావడంలేదు

విశ్వ: సుందరపక్షివి నీ కేవరూ ఆహారకాక తప్పదు నెలరోజులుగా ఇలా నిర్వ్యాపారినై నీవెంట పడుతున్నాను అన్నీ వదిలివేశాను నీకోసం తహతహ పడుతున్నాను. నీవిది చూచి లోలోన పరవశురాలవుతున్నావు. నన్ను జయించావు! ఈ పరీక్షకు ముందే నీకీ విషయం తెలుసు (చేతులు జోడించి తలవంచి). నే లొంగిపోతున్నాను—నన్ను రక్షించు

సుజా: మీకు వెర్రెత్తిందేమిటి?

విశ్వ: (పళ్ళ బిగబట్టి నవ్వుతూ) వట్టి ఆత్మవిశ్వాసం లేనిమనిషి పిరికి

సుజాత: మీ రనుకున్నంత చెడిపెను, నీచురాలినికాను! ప్రమాణపూర్తిగా చెబుతున్నాను (పోవ అని ప్రయత్నిస్తుంది)

విశ్వ (దారికడ్డువచ్చి) నే నీరోజే వెళ్ళిపోతున్నాను - ఇక ఇక్కడికిరాను కాని (ఆమె చేయిపట్టుకొని చుట్టూచూచి) మన మెక్కడ కలుసుకుందాం? త్వరగాచెప్పు (పరాగంగా) ఎంత అద్భుత సౌందర్యం! ఒక్కముద్దు నీ పరిమళభరిత కేశపాశ నొకమారు చుంబించగలిగితే.

సుజాత మీ పుణ్యముంటుంది వదలండి, ప్రమాణంచేసి చెబుతున్నాను..

విశ్వ: (మాట్లాడనీకుండా) ప్రమాణాలెందుకు! అవసరంలేదు వ్యర్థాలాపాలువద్దు! ఎంత సుందర మధురమూర్తివి! ఎంతటి మృదుహస్తాలు! (చేతులు పట్టుకొని ముద్దు పెట్టుకుంటాడు,)

సుజాత ఇకచాలు వెళ్ళిపొండి (చేతులు లాక్కొని) వళ్ళుమరచిపోయి ప్రవర్తిస్తున్నారు.

విశ్వ చెప్పుసుజా! చెబుమా? రేపెక్కడ కలుసుకుందాం? (ఆమె నడుమును చేతితో కౌగిలించుకుంటాడు, ఇకతప్పదు, మనం కలుసుకొనితీరాలి (ఆమెను ముద్దుపెట్టుకుంటాడు; ఆ సమయంలో సత్యనారాయణ రోజాపూలగుత్తి తీసుకొనివచ్చి వాకిట అలాగే స్తబ్దుడై నిలబడిపోతాడు వారు చూడలేదు)

సుజాత: వదలండి పోవాలి .(అలా విశ్వనాథం రొమ్ముపై తలఆనిస్తుంది) వద్దు! వెళ్ళిపో జూస్తుంది)

విశ్వ: (ఆమెను గట్టిగాపట్టుకొని) రేపు మా తోటకు రా రెండుగంటలకు సరేనా? ఈ వస్తావు కదూ?

సుజాత (సత్యాన్ని చూస్తుంది) వదలండి! (గాభరాపడిపోయి వదల్చుకొని కిటికీ దగ్గరకు పోతుంది) దారుణం

సత్య: (రోజాపూలగుత్తి కుర్చీపై పెట్టి తనకూ ఏమీతోచక చేతిగుడ్డతీసి గొంతూ, ముఖము తుడుచుకుంటూ) సరే సరే

విశ్వ: (అదే ధోరణిలోనే, కించపడకుండా) ఓహో! సత్యంగారా — ఈ రోజు వాతావరణం హాయిగా ఉంది, వానమబ్బు పట్టి చెదిరిపోయింది ఎండకాస్తోంది చక్కగా శరదృతువు ఆరంభమయింది ఈ యేడు పైరు బాగా వచ్చేటుంది (మ్యాపునుచుట్టిపేస్తాడు) ఒక్కటే ఇబ్బంది-ఎగిలు పగిమైపోతున్నది వస్తాను (వెళ్లిపోతాడు)

సుజాత: గబగబా (సత్యంవద్దకువచ్చి) మీ పుణ్యముంటుంది సత్యంగానూ నేనూ మా ఆయనా ఈరోజే ఎట్నుం వెళ్ళిపోయేటట్టు చూడండి ఈ రోజే! తప్పకుండా!

సత్య: (మొగం తుడుచుకుంటూ): ఏమిటీ? సరి సరి అంతా చూచాను సుజాతా

సుజాత: (బెదురుతూ) ఈ రోజే మేం వెళ్లి తీరాలి

[రామనాథం వెంకటేశ్వర్లు వెంకమ్మ ప్రవేశం]

వెంకటేశ్వర్లు నావంట్లో బాగుండటం లేదండి రెండురోజులుగా పాడుతలనొప్పి!

రామనాధం: మిగతవాళ్లంతా యేరీ? ఈ ఇల్లే నాకు సరిపడదు ఇదో పెద్ద అగాధం ఈ ఇరవై పెద్ద గదుల్లోనూ ఇటుపోయే జనం, అటుపోయే జనం అంతా సంతలా ఉంటుంది ఎవరెక్కడున్నారో తెలుసుకోవడం బ్రహ్మదేవునికి తరం కాదు సుబ్బమ్మగారినీ సుజాతనూ రమ్మనాలి

సుజాత: నే నిక్కడే ఉన్నానండీ!

రామ: అందరూ కూర్చోండి

(లలిత గబగబా వచ్చి సుజాత దగ్గరకు వెళుతుంది)

లలిత: ఏమన్నా రాయన?

సుజాత: తర్వాత చెబుతాను

లలిత: ఏమిలా వణుకుతున్నావు" పిన్నీ? ఏమిటి? (ఆమె ముఖంలోకి పరిశీలనగా చూస్తూ) అర్థమయింది అతనింక రానన్నాడు కదూ? (క్షణం నిశ్శబ్దం) కాదూ?

(సుజాత ఔనన్నట్లు తల ఊపుతుంది)

రామ: వెంకటేశ్వర్లూ ఒకమాట చెబుతా విను అప్పుతో ఎలాగో వేగించవచ్చు కాని ఈ పల్లెటూరి జీవితం మాత్రం నేను భరించలేను నన్నే ద్వీపాంతరంలోకో పంపివేసినట్టుగా వుంది కూర్చోండి అందరూ—లలితా (లలిత ఆమాట వినిపించుకోకుండా విషాదంతో తల వేల వేసుకొని నిలుచునివుంటుంది. లలితా! (క్షణం నిశ్శబ్దం) వినిపించలేదూ? వెంకమ్మా నీవూ కూచో) వెంకమ్మ రవిక కుట్టుకుంటూ కూచుంటుంది) మిత్రులారా సావధానచిత్తులై నా మాటలు వినండి (నవ్వుతాడు)

సత్య: (ఆందోళన పడుతూ) నాతో పని లేదనుకుంటాను —వెళ్ళనా?

రామ: వెళ్ళకు వెళ్ళకు—అసలు పని నీతోనే మరి!

సత్య: నాతో నేనా?

రామ: అదేమిటో కోపమా? నా పొరపాటుంటే మన్నించు

సత్య: అతి వినయం అక్కరలేదు ఏదో వ్యవహార ముంటే సరాసరి చెప్పివేయండి

(సుబ్బమ్మ వస్తుంది)

రామ: అత్తగారుకూడా వచ్చారు. మొదలుపెడతాను. కుటుంబ సభ్యులారా! (కాసేపు నిశ్శబ్దం) మిమ్ముల నందర నిక్కడకు రప్పించిన కారణం తెలియజేస్తాను ఇది చాల ముఖ్యమైన సమస్య. ఇందులో మీ అమూల్యమైన సలహాలను అర్థించుటకే రప్పించాను. మీకు నామీదఉన్న ఆదరాభిమానాలను నేనెరుగుదును ఇంతవరకూ నే నేవో గ్రంథపరిశీలనలోనే కాలం గడిపాను లౌకికజీవితవ్యవహారాలు నాకు తెలీవు మీకు కావలసినంత అనుభవముంది, మీ సలహాలను నేను త్రోసివుచ్చజాలను కాబట్టి, సత్యనారాయణ సుబ్బమ్మత్తగారు, వెంకటేశ్వర్లు బాగా ఆలోచించి తగు సలహాల నివ్వవలెనని కోరుతున్నాను .... ఇక అసలు విషయం మనందరం మనుష్యమాత్రులం నేను వృద్ధుణ్ణి. రోగిష్ఠిని కాబట్టి సాధ్యమైనంత త్వరలో నా కుటుంబ వ్యవహారాలను చక్కబెట్టుకోవడం నా విధిగా భావిస్తున్నాను. నాకాలం సమీపించింది. అందుకై నాకేమీ ఆలోచనలేదు కాని నాభార్య పసిది. నా జీవితకంతా పెళ్ళికాలేదు (కాసేపు మౌనం) నేనిలాగే ఈ పల్లెలో కాపురం చేయడం సాధ్యంకాదు గ్రామ జీవితం మాకు సరిపడదు అయితే ఈ ఎస్టేటులో వచ్చేఆదాయంలో పట్నంలో జీవించడం సాధ్యంకాదు మరి మనకున్న అడవిని అమ్మివేశామా అందువల్ల చాల ఆదాయం వస్తుంది అయితే అలా ప్రతి యేటా రాదుకదూ? అందుకనే యేటేటా తప్పకుండా ఏదో నికరాదాయం వచ్చేలాగున చూచుకొనడం అవసరం. ఇందుకొక ఉపాయం ఆలోచించాను మీపరిశీలనకై మీముందు వుంచుతున్నాను వివరాల లోకిగిపోకుండా సంగ్రహంగా నా ప్రతిపాదన యేమిటంటే మన పొలం మీద వడ్డీగిట్టడంలేదు యెస్టేటువెంతో పోలిస్తే మనకువచ్చే ఆదాయం నూటికి ఏ రెండు రూపాయలో పడ్డీగిస్తుంది దీనిని అమ్మివేసి, ఆ డబ్బును షేర్లరూపంలోను, బాంకులలోను వేసినట్లయితే, నూటికి ఏ అయిదారు రూపాయిలో గిట్టుబాటవుతుంది ఆ మొత్తంలోనే కొంతపేరుగా తీసి ఒక చిన్న బంగ్లాను మదరాసులోనో, బెంగుళూరులోనో తీసుకోవచ్చునుకూడా

సత్య: క్షమించండి—నే వింటున్నది నిజమా! కలా! మరొకసారి చెప్పండి?

రామ: వచ్చిన డబ్బును షేర్లు, సెక్యూరిటీలరూపంలోఉంచి, మిగిలినదానితో పట్నంలో ఒక బంగ్లా కొందామనుంది

సత్య: ఇంకేదో చెప్పారు

రామ: ఎస్టేటును అమ్మివేదామని.

సత్య: అదే మీరిపొలం అమ్మివేస్తారు బలే బేషైనఎని మరి నిన్నూ, ముసలమ్మనూ లలితనూ ఏ అడవిలోకి తోలుతారు?

రామ: అవన్నీ నెమ్మదిగా తేల్చుకోవచ్చు అన్ని వ్యవహారాలూ ఒకే సమయంలో ఎలా ఒడ్డయించగలం?

సత్య: కాస్త ఆగండి ఇంతవరకూ నాకు లోకజ్ఞానం ఏకించిత్తూ లేకపోయింది ఈ యెస్టేటులలితకు చెందినదనే భావిస్తూవచ్చాను ఈ ఎస్టేటుకొని మా అక్కకు అరణంగా మానాన్న ఇచ్చారు చట్టాల సంగతి నేనాలోచించలేదు గాని మా అక్క ఆస్తి, మా కోడలికి సంక్రమిస్తుం దనుకున్నాను.

రామ: దాని కేముంది - ఇదంతా లలితదే. కాదన్నవారెవరు! ఆమె అంగీకారంతోనే అమ్ముతాను-ఇంతకూ ఆ అమ్మాయి క్షేమంకోసమేగదా ఇదంతా—

సత్య: అర్థంలేదు-నాకు మతిపోయి ఉండాలి, లేదా-

సుబ్బమ్మ: ఏమిట సత్యం- రామనాధంగారితో, వాదించకు ఆయనకు మనకంటే గొప్పగా తెలుసు

సత్య: ఏం తెలుసు? కానీని మంచినీళ్ళవ్వు లలితా (ఇవ్వగా తాగి) మీ యిష్టం వచ్చినట్టే కానివ్వండి

రామ: నీవంత ఇదవుతున్నావెందుకు? నాకేమీ అర్థం కావడంలేదు నా ప్లానే అద్భుతమైనదని చెప్పడంలేదు, మీకందరికీ నచ్చకపోతే మానుకుంటాను (క్షణం ఎవ్వరూ పలకరు)

వెంకటేశ్వర్లు: (ఏమీతోచక) చూడారూ రామనాధంగారూ! నాకు చదువంటే మహాభిమానమండీ వట్టి అభిమానమే కాదు మహాప్రేమ మాతమ్ముడు శేఖరాన్నెరగరూ- వాడి భార్య అన్న మీకు తెలిసేఉంటుంది లెండి రామన్నగారు ఎం ఏ ప్యాసయ్యాడు

సత్య - ఆగవోయ్ వెంకటేశ్వర్లూ ఈ వ్యవహారం ముందు తేలని రామనాధంగారూ ఈ వెంకటేశ్వర్లనే అడగండి ఈ జమీనంతాపూర్వం ఈయన చిన్నాయనగారిది, దాన్ని మా నాన్న కొన్నాడు

రామ -అడగవలసిన అవసరమేముంది?

సత్య:-అప్పటికి దీనిని 90 వేలకుకొన్నాం మానాన్న 50 వేలు మాత్రమే ఇచ్చాడు 40 వేలకు ఆయితం ఉంచాడు ఇంతకూ మానాన్న ఆస్తిలో నా భాగం వదులుకునే ఉండకపోతే, అక్కకు అరణ మిచ్చేందుకు నే నంగీకరించకనే పోతే దీన్ని కొనడమే అసంభవమయ్యేది. కాని నలా పనిచేసి మీకు కావలసినంతా పంపుతూనే పదేళ్ళలో ఆ ఆయితం విడిపించుకున్నాను

రామ;-అది నీవిషయం ప్రస్తావించడమే నా పొరపాటు

సత్య ;-అప్పుడంతా తీరింది జమీను మంచి స్థితిలోకి వచ్చింది ఇదంతా నా చేతుల కష్టమే ఇకనేం? ఇప్పుడు నన్ను జమీనుంచి గెంటింత జూస్తున్నారు.

రామ -ఇంతకూ ఇదంతా ఎందుకు చెబుతున్నావో బోధపడ్డం లేదు

సత్య -ఈ జమీ ఇరవై అయిదేళ్లుగా ఆజమాయిషీ చేస్తున్నాను నానాచాకిరీచేసి నమ్మకమైన మానేజరులా మీకు డబ్బు పంపుతూవచ్చాను. ఇన్నాళ్ళకుగా ఒక్కసారైనా మీనుంచి ఒక్క మంచి మాటకు నేను నోచుకోలేదు నా చిన్నతనం నుంచీ నేటివరకూ ఏటా అయిదునూర్ల రూపాయిలు భత్యమిచ్చారు ఒక కూలి వానికీతం. ఒక్కసారైనా ఒక్క రూపాయి ఎక్కువ తీసుకొమ్మందామని మీకు తోచలేదు

రామ నన్నేం చేయమంటావు సత్యం? నాకీ ప్రపంచ వ్యవహారాలేవీ తెలీవు నీకు కావలసినంత తీసుకుంటే నే వద్దన్నానా?

సత్య: తీసుకోవాలనుకుంటే అడ్డేవారు లేరు-కాని ఎందుకలా చేయకపోయానా అని! అలా చేసేవుంటే ఇప్పుడిలా చిప్ప చేతికివచ్చేదా?

సుబ్బమ్మ: (కటువుగా) సత్యం!

వెంకటే (గాభరాతో) సత్యంగారూ అలాఅనకండి నాకూపిరి గాభరాగా ఉంది ఇన్నాళ్లూ తల్లీపిల్లల్లా కలిసున్నాం మనస్తాపా లెందుకిప్పుడు.... నాయన్నాయన!

సత్య: పాతికేళ్ళ నేనో కూపస్థ మండూకంలా, ఈ నాలుగుగోడలమధ్యే ముసలమ్మతో పాటు కూరుకొని పొయ్యాను మా ఆలోచనలన్నీ మీమీదనే కేంద్రీకరించాము పగలల్లా మీ పాండిత్యం ప్రకర్షను గూర్చే ప్రస్తుతిస్తూ గడిపాము మిమ్ముచూచి గర్వించాము మీ పేరును భగవన్నామంలా ఉచ్చరించాము రాత్రుల్లల్లా మీ పుస్తకాలు మీ వ్యాసాలూ చదివాం అవన్నీ వట్టి చెత్త అని ఇప్పటికి గ్రహించుకో గలిగాను

వెంకటే సత్యంగారు-సత్యంగారు అలా అనకండి.

రామ: (కోపంతో) ఇంతకూ నీవేమంటావు? నీ కేం కావాలి?

సత్య: నీ వేదో మహామేధావి వనుకున్నాం. నీ వ్యాసాలన్నీ ఇట్టి పెట్టాం ఇప్పుడు నా కళ్ళకంపరం వదిలింది స్పష్టంగా చూడగలుగుతున్నాను కళలనుగురించి రాశావు కాని, నీకు కళల వాసనేలేదు నే నంతగా ప్రేమిస్తూవచ్చినా నీ రచనలన్నీ గవ్వకు కొరగావు జీవితంతో సంబంధంలేనివని, నన్నిన్నాళ్ళు దగా చేశావు

రామ వాస్తిక ఆపండి— నే పోతున్నాను

సుజాత సత్యనారాయణగారూ ఆగండి—

సత్య నే నిక ఊరుకోను పోకండి ప్రొఫెసరుగారూ— (ఆపుతూ) ఆగండి నా మాటలింకా పూర్తికాలేదు నా జీవితాన్నంతా నీవే ధ్వంసం చేశావు బతకడమంటే ఏమిటో తెలీకుండా చేశావు. నీ పుణ్యమా అంటూ జీవితాన్ని రుచిచూడకనే ముసలివాడనయిపోయాను మంచివయసు నంతటినీ నేలపాలు చేసుకున్నాను నీవు నాకు పగవాడుగా పరిణమించావు

(మిగతా 9 వ పేజీలో)

అమృతాంజనం

DELAYED ?

Anglo-American Stores (APM) DELHI.

కండ్లజబ్బులకు

కండ్లలక మంటలు పునికిట్టుట అంటుకొనుట, మబ్బుగ నుండుట వీటిని తొలగించును. వెల సీసా 1-కి 0-8-0

EYE-COLD LOTION

THE EYE COLD LOTION DEPOT INDIA

ఏజంట్లు

సీతారామా జెనరల్‌స్టోర్సు ఏజన్సీస్.

విజయవాడ

మద్రాసు కార్పొరేషన్

వాటర్ వర్క్సు డిపార్టుమెంటు

కాంట్రాక్టు M W S No 34

నోటీసు

గాంధీనగర్, అడయార్‌లో 60 000 గాలనులు పట్టు ఒక రైన్‌ఫోర్సుడ్ కాంక్రీటు ఓవర్ హెడ్ టాంకును నిర్మించుటకై టెండర్లు మద్రాసు కార్పొరేషను కమీషనరుగారిచే 1950 ఏప్రెలు 28 వ తేది శుక్రవారం సాయంత్రం 3 గం॥వరకు తీసికొనబడును ప్రతి టెండరులో ఎర్నస్టు ధనము క్రింద రూ 1000/- కార్పొరేషను ట్రెజరిలోకట్టి ఆ రశీదును జతపరచి పంపవలయును. లేనిచో టెండరు అంగీకరింపబడదు

టెండరు ఫారములు, కాంట్రాక్టు షరతులు మొదలగునవి మద్రాసు కార్పొరేషను వాటర్ వర్క్సు యింజనీరువారివద్ద ప్రతి సెట్టుకు రూ 20/- కట్టి పొందవచ్చును ఆ ఫారములలో వచ్చు టెండర్లే తీసికోబడును

రిప్పన్ బిల్డింగ్సు } పి నరసింహం
తేది 5 4-50 } కమీషనరు

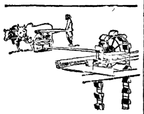

ఆంధ్రా రహట్

పనితనమునకు, మన్నికకు ప్రసిద్ధిచెందినవి. వేలకొలది పనిచేయుచున్నవి.

వివరములకు:-

ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ సిండికెట్ లిమిటెడ్,

విజయవాడ 1

జ్వరమునకు జండు మలేరియా మిక్చర్ ఉపయోగించండి

ఈ క్రిందివారివద్ద దొరుకును

1. మందపల్లి అప్పారావు ఎండ్-సన్స్, నిడదవోలు.
2. లక్ష్మి అండ్ కంపెనీ, బెంగుళూరు రోడ్, బళ్ళారి
3. సత్తెనపల్లి మెడికల్‌స్టోర్సు,సత్తెనపల్లి
4. ఆయుర్వేదిక్ అల్లోపతిక్ కన్‌సరన్, నర్సారావుపేట.
5. దుర్గా అండ్ సన్స్, కర్నూలు.
6. ఇందిర, మెడికల్ & సర్జికల్ హాలు అనంతపురం
7. తి. రాఘవయ్య శెట్టి, ఆదోని.

ZANDU

రోమ నిర్మూలనకు వాడండి

రిజిష్టర్డ్ నం 790

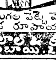

తెసబులుగల పెట్టె వెల ఒక రూపాయి

టిప్పులాల్ బొంబాయి

వ్యాసపీఠం

"కోటిన్నర నోటిపాట" ★★

అగ్నిధార

ఖండ కావ్యం రచయిత శ్రీ దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు. పుటలు 120, వెల రూపాయిన్నర ప్రచురణ: సాహితీ మేఖల, చండూరు, నల్లగొండ జిల్లా హైదరాబాద్

"అనాదిగా సాగుతోంది
అనంత సంగ్రామం
అనాథుడికీ ఆగర్భ
శ్రీనాథుడికీ మధ్య'

అంటాడు దాశరథికవి ఈ సంగ్రామం ఈ శతాబ్దంలో వున్నంత తీవ్రంగా, స్పష్టంగా, విశ్వవ్యాప్తంగా మున్నెన్నడూ లేదేమో: కనుకనే పాతమరణవేదనా, కొత్తపురిటి నొప్పులూ– ఎవరేమన్నా సంఘ ప్రతిబింబమే అయిన సాహిత్యంలో కూడా గోచరించడం సహజమే

పాతకాలంనుంచి పాతుకుపోయిన అనువంశిక అధికార మర్యాదలమీద అవకాశం చిట్లగా పొటమరించిన నూతనవర్గం తిరుగబడింది ఈ తిరుగుబాటు, సాహిత్యంలో అంతవరకుకల సాంప్రదాయిక కవిసమయాల, "చందోబద్దుల' ఉల్లంఘనగా పరిణమించింది ఇదే ప్రబంధ సంబంధ నిబంధ నిర్బంధాల గందరగోళంనుంచి బయటబడ్డ వచన కవిత్వం

అయితే ఈ తిరుగుబాటును, అవకాశాన్ని గుత్తగొన్న కొందరికే పరిమితం చేయాలనే ప్రయత్నంలో ఈ కొత్త, అనేక చీలికలై నిరాశోపహతులు, కాందిశీకులు, గాలి ఈతగాండ్రు, వ్యక్తివాదులు శూన్యవాదులు అరాచకవాదులు తుదకు ఉన్మాదులుగా — నానారూపాలు దాల్చింది ఇలా చీలికలై పాలికలైన కొత్త జీర్ణించి, చేవతప్పగా, అది పరిమితంచేద్దామనుకున్న తిరుగుబాటు అంతతో ఆగక, దానితలదన్ని ముందుకు నడిచింది అనాదిగా "అదృష్టవంతుల' పద ఘట్టనకు నలిగిన అట్టడుగు ప్రజాసామాన్యం ఎదిర్చి నిలిచి సమష్టిభావ ప్రకటనకు ఉపక్రమించింది. దీనితో తమ ఉనికికే ముప్పు ఉప్పతిల్లగలదనే భయంతో పాతలన్నీ తమ చిల్లరకలతలను తొలగించుకొని తెగించి నిలచాయి అందుకనే పాతకు మరణ వేదన కొత్తకు పురిటినొప్పులూ ముందెన్నడూ లేనంత తీవ్రంగా ఇప్పుడు కనిపిస్తున్నవి

దాశరథి కవిత ఈ తిరుగుబాటు పుంతలు దొంకలుతిరిగి, కొనకి పీడిత ప్రజావాణికి మైక్ అమర్చి అభవాదులకు వినిపింపచేస్తుంది"

దాశరథి సంస్కృతికి పునాది–మననవకవులలో చాలామందికి వున్నట్లు—పాశ్చాత్య విప్లవ సాహిత్యంకాదు ఆతడు వల్లెవేసినవి సంస్కృతాంధ్ర కావ్యాలు జీవితంలో పిన్నవయసునుంచి సాగించిన సమరం పరిసరాలలో జరిగే ప్రచండ పరిణామాలు ఆయనను విప్లవకవిగా చేశాయి

సంస్కృతాంధ్ర సాహిత్యాలనుంచే కవితావేశం కలగడంవల్ల ఈ అగ్నిధారలోని పూర్వభాగమంతా పూర్వకవి సమయాలతో సంప్రదాయాలతో నిండివుంది, మచ్చుకు —

"అదుగో: వసంతరాజు పువు
టమ్మలతో మరు దేగుదెంచగా'
(ఆమని పుట 7)

"వినుగని కొండలన్ని రసు
ణీకుచపాళికలై కపోల మో
హనఫలకమ్ములై భ్రుకుటు
లై, కుటిలాలక జాలమై"
(శిల్పి పుట 39)

"ఖర్వమైపోయె కైలాస పర్వతాలు
మేరు చాపంబు వంగి కంపించసాగె
పాణిసీయాలు డమరు శబ్దాన బలికె
నాట్యమాడగి సంధ్యాపినాకపాణి'
(నటస్వామి పుట 35)

ఈ సంప్రదాయాన్ని బట్టే ఈయనకు దీర్ఘాతిదీర్ఘ సమాసాలన్నా మాటల మల్లయుద్ధమన్నా "మహాసరద' మరీ చిన్ననాటి పద్యాలు చూస్తే పద్యమంతా ఏక సమాసంగాను షడ్జామాడ్జ కోరజిలోను వుండేవి

"గబాగబగుంజాము వేసవేడగా వద్దెము లర్థవాదములపై కనుబందకుమా పదావళుల్ ముద్దులు గార్చుచున్ కను .ముందర తాండవమాచరించెడిన్" అని, తనకలాన్ని హెచ్చరిస్తాడు దాశరథి సహజ కవితావేశానికి పదాలమీది ఈ మమకారం తోడు కాగా ఉక్తివైచిత్రి ప్రతిపద్యపాదంలోనూ తొంగి చూస్తుంది ఆమనిశోభలే వరదలై పరువెత్తెను వానలోన 'ఆకాశ వీధులలో కొండలు దేలిపోయినవి" (వానలు, పుట 27), "నీ కంటిలో పిడుగుల్ పిల్లలుపెట్టుకొన్నవి'' (సంధ్యాలయమూర్తి పుట 34) పేదల ఎంగిలిమెతుకులు దొంగిలించి, బంగారం పొంగించిన ధనికులు" (అదుగో: పుట 100), ఇలాటివి ఎన్నైనా చూపవచ్చు

ఈ ప్రాచీన ధోరణితో దాశరథి తనివితీరక, ఆ ధోరణిపై తొలిసారిగా తిరుగుబాటు చేసిన భావ కవిత్వంలో పడి. 'దాలి దాలని రజాయిని కప్పుక కన్నుమూసి, నిద్రలు పడబోసి స్వప్నములంత్రాని ప్రియాధర మారగించి ఆకలి దిగబెట్టి, జగత్తునుమొత్తము మెత్తక్రిందనే నలిపి చెలి చేరీయనుచు నాలుకదప్పిగొని జపించాను హృదంతమంతయు బీటలెత్త, శైశిర కాలధర్మగా బాలకటి బోక ముళ్లు విధ లాగుతాడు, కాని యథార్థ పరిస్థితులు గోచరిస్తుంటాయి కాబోలు! ఇటు నగ్నప్రేయసి అటు అర్ధనగ్నదరిద్ర ప్రపంచం అయితేనేం? దుర్గతియుకుండు మానవులకై కవితా మదిరానుపానమే అతులిత మోహనౌషధము అని వారి ఆరోగ్యం కోసం తను "పాకే చేతుల్లో తల వాలుస్తాడు

'కోటిసంకటములు మాటుపెట్టి వడగాడ్పులు ఎప్పులు దాటి కాలాన్ని పేలం వేసుకుని శిలలోత్కట జలపాతతీరాలకు పలాయనం చిత్తగిస్తాడు

ఎంతరాసినా, ఎంత దూరమేగినా దుఃఖాలు కష్టాలు వెన్నాడుతూనే వుంటాయి ఏమి వాలు శోక అలసి సొలసి నిట్టూరుస్తాడు ఏదో ఆవేదన; ఏదో మథన; ఏమిటో ఈ జగత్తు జీవితస్వర్గ మెల్ల నరకమైన విషాదమానవుడు నీవు, నరకతుల కెల్ల మోరదానవుడు నీవు (ఎండలు, పుట 14) అని నైరాశ్యం చెందుతాడు తన కాందిశీక తత్వాన్ని సమర్థించుకుంటూ పాడువడిన పాతకాలము రానున్న లేతకాలమునకు నెత్తురు రంగు చందనము రాయు" అని ఒప్పుకుంటూనే. 'నేను వ్రాసినమాత్రాన వానకారు రాకపోదు తుపానులు లేకపోదు నేను వ్రాయని మాత్రాన కానరాకపోదు ఆస్తమయాన సూర్యోదయమ్ము '(అస్తమయంలో పుట 60) అని చదికిలబడతాడు

కాని దాశరథి జీవితం ఆయనను అలా చదికిల బడనిచ్చేది కాదు తెలంగాణాలో తరతరాల జాగీర్దారీ హుకుమత్తుపై చెలరేగిన తిరుగుబాటు ఈయన జీవితాన్ని ప్రభావితం చేసింది. ఆతని లేతవయస్సులో తిండిలేని ఎన్నో రోజులు గురువులుగా, మిత్రులుగా, సలహాదారులుగా ఎదుట బారులు తీర్చి నిలబడ్డాయి, రైతుదే తెలంగాణము రైతుదే ముసలినక్కకు రాచరికంబు దక్కునే' అనే ఆలోచనలో పడుతాడు కాని రైతుల చైతన్యాన్ని చూచి భయపడే పాత సమాజం కొత్త మునుగు తొడిగి భేదోపాయంతో రైతును పొగడి అంబరవీధులకు ఎత్తేమాటలు విని తనుకూడా అదే తోవ తొక్కుతాడు

'దున్నరా మాయన్న దున్నరా బాబు దున్న పోతులు గట్టి దున్నరా బాబు (శ్రీ బూసలవారు భాగ్యనగరపత్రిక) అని తెలంగాణా రైతుకు హితవు గరుపుతూ, దేశముఖులు, పటేళ్లు పట్వారీలు చీటికి మాటికి పీడిస్తారని భయపకకు నీవు దున్నకుంటే ఈ దొరలకు మేడలు, మిద్దెలు, కార్లు ఎక్కడివి?' అనే కొందరి వలె 'చద్దిమూట తెంగిలి నేసియో చేయకో పసుల్ వెంట బతంగ కాననము వీధుల బోయెడి కాపుబిడ్డ నీవంటి వ్యయం ప్రపోషణ విభవము రాజుల కబ్బాలునే? ఎన్ని పుణ్యాలుచేసి జన్మించినావో హాలికా, వేనవేలు దండాలు నీకు.' (రైతు, పుట 60) అని హారతు లిస్తాడు

ఈ విధంగా పూర్వభాగంలో చాలావరకు సందిగ్ధం సంక్షోభం. అస్తవ్యస్తం నిండి వున్నాయి

ఈయన కవి "జనంలేనిది మనం లేదు జనం మనం, మనం జనం'' అనే విశ్వాసం కలవాడు జనంకంటే ఘనమైన వాణి ననుకునే తనే విశ్వమనుకొనే వాడు కాడు

కనుక దాశరథి కవి వైయక్తిక జీవితం అడుగడుక్కి ప్రజల మధ్యకు ఆయనను లాగుతూనే వుంటుంది. 'కప్పుకొన దుప్పటీలేని కవి కలాన గప్పునని నిప్పుమంటలు గ్రమ్మునంత" (హిమజ్వాల పుట, 66) అని తన నిప్పచ్చరాన్ని కోట్ల కొలది కాలే కడుపులను తలచుకుంటాడు ఈ స్థితికి కారణమేమో వెంటనే తోచి

'ఏ మహా మహుండో ప్రజాహితము కోరి,
మున్ను చనిపోయె అతని మూర్తిచూపి,
మా ప్రజల ఆకటులు మాన్పుమాట కల్ల!
మంచులో అగ్నిశిఖ మాటుమణగబోదు"

(హిమజ్వాల. పుట 66) అని హెచ్చరిక చేస్తాడు దీనితో తన మగర కూడా పీడగా క్రోధం పెల్లుబుకగా, ఎందుకో ఏమిటో తెలియని, ఆగాయిత్యం, ఆక్రోశం చేస్తాడు

"భూగోళమ్మున అగ్గి పెట్టెదను తీసుపిట్టనై చని పతివ్రత యింట అమంగళ ధ్వనుల్ చేతును తిరుగ బడెదను భూమి బొంగరము మీద భగభగని మండులోకబాంధవునిమీద, బలిష్ఠమైన నా నరాలతో మృత్యుకన్యకనుపిండి కోట్ల పిల్లల పెట్టించు కొందును'' (అంతర్నాదం, పుట 87, 88, 89) అని వెర్రికేకలు వేస్తాడు

ఈ ఆగాయిత్యంతో అలసిపోయిన దాశరథికి అనాథునికి అగర్భ శ్రీ నాథునికి మధ్య అనాదిగా సాగుతున్న అనంత సంగ్రామం కనులకు కట్టి భ్రాంతి పూర్తిగా విచ్చిన్న మౌతుంది ఉజ్వల భవిష్యత్తు సాక్షాత్కరిస్తుంది కర్తవ్యం స్ఫురిస్తుంది 'తరతరాల దరిద్రాల బరువులతో పరువెత్తే పేదవిడ దివ్య దివ్య భవితవ్యాన్ని పరికించు (నిరుపేద పుట 84) అని తన కంఠం విప్పుతాడు

ఖైదులకూ కాల్పులకూ సహనంతో శాంతంతో బలిఅవుతూ తలవాల్చిన దీన జాతి దెబ్బ తిన్న బెబ్బులివలె మేల్కొన్నది, మేల్కొన్నది ప్రళయకాల జలధిలోలె తిరుగుబాటు పరుచుతుంది జగద్విప్లవగళంలో జయమాలిక శ్రమిక జాతి ప్రజాద్రోహవధానికి లయకాళిక శ్రమిక జాతి మేల్కొన్నది. (శ్రమిక జాతి పుట 96) అని నిరుపేదలకు కబురు అందిస్తాడు

"బూ తెక్కిన కీలు బొమ్మ రాజులపై జాజు పూసి రాజాగా అమ్మిన అంగడి బజారైన' (ప్రాగ్భూమి, పుట 102) అనియూ అంతా గొంతు విచ్చి పంచానన పాంచజన్య గర్జా నిర్వానం చేసిందదుగో విను అదుగో' అని చేయిపుచ్చుకొని చూపిస్తాడు

ఉవ్వెత్తుగ లేచిన తెలంగాణా జనులకు వ్యక్తులు పరిపాలించే శక్తి నశించింది నేడు అని చెబుతూ మనం వెనక్కి నడవం, జనం వెనక్కి నడవదు మనం జనం జనం మనం జనం లేంది మనం లేము (దీపావళి పుట 106) అని ముందు కురుకుతామంటాడు

కాని, ముసలినక్కకు రాచరికంబు దక్కునే' అని ఒకప్పుడనుకొను శ్రమపడిన నిజాం నవాబు ఎదతుల మానాలుదోచి గుడగుడమని హుక్కా తాగి పూళ్ల కూళ్ల అగ్గిపెట్టి ఇళ్లన్నీ కొల్లగొట్టి తల్లి పిల్ల కడుపుకొట్టి దగాకోరు బటాచోరు రజాకారు పోషకుడై మడికట్టుక ఎదుట నిలిచాడు చూచి, దాశరథి అగ్నిహోత్రుడై బరాయెనాం నవాబా పరాక్రమం చూసేవా దిగిపోవోయ్, తెగిపోవోయ్" అని నిజాంపై నిరుడుకు ఎదతాడు జగత్తంత రగుల్కొన్న కృత్యాల వృథాపోదని" హెచ్చరిస్తూ, వద్దన్నా గద్దె ఎక్కి "పెద్దరికం" చేస్తే కోటిన్నర చేతులు నీ మేకను పడదోస్తాయి మెడనే విరిదీస్తాయి నీ ఏ విలువ హక్కు లేదు నీ కింకా దిక్కు లేదు" అని, కోటిన్నర నోటివెంట పాటలుగా మాటలుగా దిగిపొమ్మని దిగిపొమ్మని ఎదేవదే ఇదేమాట" అనేస్తాడు (ఎదేవదే అనేస్తా, పుట 118)

ఈ విధంగా దాశరథి కవిత క్రమపరిణామంతో కోటిన్నర నిజాం ప్రజల ఆవేదనకూ, విప్లవానికి ప్రతి రూపం దాల్చుతున్నది.

మొత్తంమీద, అగ్నిధారలోని పూర్వభాగ మంతటా సందిగ్ధావస్థ, సాధనతప్ప నిశ్చయం, లక్ష్యశుద్ధి కనిపించవు ఈ ఖండకావ్య సంపుటికి పేరు నిలిపిందల్లా ఉత్తరభాగం మాత్రమే. అయినా, దాశరథి 22 ఏండ్ల పిన్నవయసువాడు. వర్ధిష్ణువు ఈయన భావిరచనలు ఈ సందిగ్ధత తొలగించుకొని నిశ్చితాదర్శంతో కొనసాగి, తెలంగాణాకు మరింత గర్వకారణం కాగలవని ఆశించవచ్చు

గతంలోని కల్లోలాలనుంచి బైటపడి భవిష్యదాశారుశిమలను వర్తమానానికి దింపడమే దాశరథి కవితా జీవనానికి సార్థక్యం

—రామచంద్ర

శ్రీ నాగమహాశయుని జీవితచరిత్ర

ద్వితీయముద్రణం—రచయిత శ్రీ గోపేటి సత్యనారాయణగారు. 144 పేజీలు వెల రు 1/4/ ప్రచురణకర్త చెన్నపురి శ్రీ రామకృష్ణ మఠాధ్యక్షులు. దొరకుచోటు శ్రీ రామకృష్ణ మఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు.

మతభేదాలు సామాన్యులలో ఎన్నివున్నవో మాన్యులలోకూడా దాదాపు అన్ని ఉన్నట్టు తోస్తుంది మతికొక మతంకాక తప్పదేమో!

కొందరు మహాపురుషులు ఆస్తికులు, మరి కొందరు నాస్తికులు కొందరు సంస్కర్తలు మరికొందరు సనాతనులు కొందరిది ముందుచూపు మరికొందరిది వెనుక చూపు కొందరిది కిందిచూపు మరి కొందరిది మీదిచూపు కొందరిది నిలకడ చూపు మరికొందరిది కేవలం లోపలిచూపు కొందరిది పక్కచూపు మరి కొందరిని గుర్రపు గంతచూపు సమగ్రదృష్టి గలవారు బహుకొద్దిమంది.

కొందరికి మహాత్ములుగా కనబడేవారు మరి కొందరికి పిచ్చివారుగానో పరమదుష్టులుగానో తోచడంకూడా కద్దు

కొందరిలో వ్యక్తమయ్యే కొన్ని విశేష శక్తులకు ముగ్ధులై వారు అవతార మూర్తులని విశ్వసించడం పూజించడం సర్వవిషయాలలో అన్నికాల, పరిస్థితులకు వారినే పరమ ప్రమాణంగా స్వీకరించడం పామరుల లక్షణం అవతార వాదంలోను, వీరపూజలోను గల ప్రమాదమిదే

ఆత్మవిశ్వాసానికి, విమర్శనా దృష్టికి స్వతంత్రాలోచనకు స్వస్తిచెప్పించి భావదాస్యాన్ని ప్రబోధించే ఈ పామరత్వం బొత్తిగా లేనివారు మన దేశం మొత్తంమీద విద్యాధికులలో సహితం ఎందరో లేరు సార్థకమైన అభ్యుదయం పొందడానికి ప్రజాసామాన్యంలో గల ఈ దుర్మత విశేషంగా తొలగిపోవడం అత్యవసరం

శ్రీ నాగమహాశయుడు భక్తుడు. శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస గృహస్థ శిష్యులలో ముఖ్యుడు ఇతని పూర్తిపేరు దుర్గాచరణ నాగమహాశయుడు ఇతనిని గూర్చి వివేకానందస్వామి చెప్పిన మాటలివి: ప్రపంచమునం దనేకస్థలములను దర్శించితిని గాని నాగ మహాశయునివంటి మహాపురుషుని ఎచ్చటను కాంచనైతిని.'

నాటకాచార్యుడుగా వంగదేశమున ప్రసిద్ధిచెందిన గిరీశ చంద్రఘోష్ నాగమహాశయుని గురించి యిలా అన్నాడు

"మహామాయ వివేకానంద స్వామిని, నాగ మహాశయుని తన వలయందు పడవేసుకొనుటకు ప్రయత్నించి గొప్ప కష్టమునకు లోనయ్యెను, వివేకానందుడు పెద్దయై ఆమె వలత్రాళ్ల చాలనంత పెద్ద అగుటచే విఫలమనోరథయై తన ఉద్యమమును విరమించెను మహాశయుడు అంతకంతకు సూక్ష్మమై ఆమె త్రాళ్లనుండి తప్పించుకొని పోవుచు ఆమెను భంగపరచెను.'

శ్రీ దుర్గాచరణ నాగమహాశయుని అభిరుచులు అభిప్రాయాలు జీవిత విధానం చాలావరకు ఈ నాటివారికి వింతగా, విపరీతంగా, యుగధర్మానికి విరుద్ధంగా అభ్యుదయవిరోధకంగా తోచే మాట నిజం

ఐహిక జీవితాన్ని నిరసించే ఆధ్యాత్మిక లక్ష్యానికి సమాజ యోగక్షేమాలతో నిమిత్తంలేని దైవచింతకు హేతు విమర్శలకు నిలవజాలని భక్త్యనుభూతికి గౌరవం లభించేరోజులు గతించినవి, అవి మరిరావు

ఐహిక జీవితంయెడ విరక్తి జగన్మాత చెంగట చేరాలనే ఆవేదన మహాశయునికి కడుతీవ్రంగా ఉన్న విషయంమాత్రం స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది ఆతనిలోగల నిజమైన మనత ఏదోసరిగా తెలుసుకోడానికి వీలుగా ఆతని సాధనానుభూతులను గురించిన విషయాలు ఈ గ్రంథంలో చాలినంత వివరంగా చిత్రించబడలేదు. భగవంతునిగురించి, భగవత్సాక్షాత్కారాన్నిగురించి ఆతనికి ఏ యే భావాలు గలవో, ఏ యే సాధనలవల్ల ఎటి ఫలితాలు కలిగెనో, సవిమర్శకంగా వివరిస్తే బాగుండేది

జ్ఞానేశ్వరి

భగవద్గీతకు శ్రీ జ్ఞానేశ్వర్ విరచించిన భాష్యానికి శ్రీ దిగవల్లి శేషగిరిరావుగారి ఆంధ్రానువాదం (మొదటి ఆరు అధ్యాయాలు 188 పేజీలు వెల రెండు రూపాయలు దొరకు చోటు ఆధ్యాత్మిక గ్రంథమండలి విజయవాడ 2

శ్రీ జ్ఞానేశ్వర్ మహారాష్ట్ర దేశస్థుడు సుమారు 650 సంవత్సరాల నాటివాడు చిరుత ప్రాయంలోనే అద్భుత శక్తులను ప్రదర్శించిన మహాత్ముడు ఆతడు వేత్త భక్తుడు యోగి, రచయిత కవి భగవద్గీతకు ఆతడు చేసిన భాష్యం ఆధ్యాత్మిక సారస్వతానికి అలంకారమని చెబుతారు ఆ భాష్యానికే 'జ్ఞానేశ్వరి' అని పేరు శ్రీ జ్ఞానేశ్వర్ గంభీరమైన తాత్త్వక విషయాలను రసమయంచేసి ప్రతిభావంతంగా వ్యాఖ్యానించాడని ప్రతీతి తెనుగు అనువాదం సరళంగా సుబోధకంగా ఉన్నది

ఈ గ్రంథంలో శ్రీ జ్ఞానేశ్వర్ జీవిత చరిత్ర పొందుపరుపబడింది స్వర్గీయ బ్రహ్మ శ్రీ వెల్లపిల్ల వెంకటశాస్త్రిగారు ఈ గ్రంథానికి పీఠిక వ్రాశారు. అనువాదానికి 'తెలుగుజ్ఞానేశ్వరి' పేరు పెట్టబడింది

శ్రీమద్భగవద్గీతాసారము

(భగవద్గీతా ప్రబోధ సహితము)

రచయిత విద్యానందస్వాములవారు (శ్రీ శంకరజ్యోతర్మఠం, కైలాసాశ్రమం, శ్రీ కాళహస్తి) ప్రకాశకులు ఆనంద బ్రహ్మచారి (శ్రీ భగవద్గీతాశ్రమం, వార్వల, అనంతపురం జిల్లా) వెలలేదు

గీతోపదేశ సారాన్ని తరచు స్మరించుకొనడానికి వీలుగా భగవద్గీతలోనుంచి అధ్యాయానికొక శ్లోకంచొప్పున మొత్తం 18 శ్లోకాలు యిందు కూర్చబడినవి ప్రతిశ్లోకానికి తాత్పర్యం సంగ్రహంగా వ్రాయబడింది వీటిలో మొదటి శ్లోకం అర్జునుని విరుత్సాహానికి మిగిలినశ్లోకాలు శ్రీ కృష్ణుని ఉపదేశానికి సంబంధించినవి

పుస్తకంచివర ఉపనిషత్తులు భగవద్గీతల నుంచి ప్రమాణాలను ఉదహరిస్తూ 'శ్రీ భగవద్గీతా ప్రబోధము' అనే శీర్షికతో ధర్మోపదేశం రచింపబడింది.

—సీతారామబ్రహ్మం

సంఖ్యా జ్యోతిషసారము

గ్రంథమును రచించినది జ్యోతిష రత్న శ్రీ మహేంద్రవాడ వీరగణపతి శాస్త్రి సి ఇ సి ఇ బి బి ఏ పి ఏ పి యానాం ఈ గ్రంథమునకు ప్రకాశకులు శ్రీ మహేంద్రవాడ సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు యానాం

భవిష్యత్తును తెలుసుకొనడానికి నిర్మించుకొనటానికి మన పూర్వులు నక్షత్ర, రాశి గ్రహముల ఆధారముగా గల జ్యోతిష శాస్త్రమును నిర్మించి ఉన్నారు ఈ శాస్త్రానికి కట్టుదిట్టాలు చాలా ఉన్నవి ఈ శాస్త్రం తగు పునాదులమీద నిర్మింపబడిటంచేత దీనితో పరిచయంగల పదిమంది దానిని గురించి విచారణలు విమర్శలు తర్జనభర్జనలు చేయటానికి అవకాశం ఉంది ఈ విధంగా పదిమంది మెదడులకు మేతవేస్తూ తత్వం తెలుసుకొన్నవారికి సాయపడుతూ వేలసంవత్సరాలుగా జ్యోతిషశాస్త్రం కాలానుకొని నిలవగలిగింది తత్శాస్త్రంపేరుచెప్పుకొని జుకీనింపుకొనే కొందరిమూలంగాదీనికికొంత అప్రతిష్ఠకూడా లేకపోలేదు ఏమైనా వస్తుతః సత్వంగల శాస్త్రం కావటంవల్ల నిలకడకలిగి ఉంది సంఖ్యా జ్యోతిష శాస్త్రం కూడా మన ప్రాచీన జ్యోతిష శాస్త్రంలో సమ్మిళితమై వేరుపరచటానికి వీలులేని స్థితిలో ఉన్న ఒక అంగం

మంత్రశాస్త్రంలో అక్షరాలకు యేమహత్తర శక్తి ఉన్నదో, జ్యోతిషశాస్త్రంలో గ్రహాలకు రాసులకు ఏ శక్తి ఉన్నదో, ఆ శక్తులు అంకెలకు కూడా ఉన్నవని మన పూర్వులు తెలుసుకొన్నారు తెలుసుకొని వాటిని ఉపయోగించుకొని, వాటి ఫలితాలు అనుభవించటానికి వీలయినట్లుగా శాస్త్రాలు రచించారు బీజాక్షర విన్యాసాలతో నిర్మించే యంత్రాలవలెనే అంకవిన్యాసాలతో నిర్మించే యంత్రాలు కూడా ఇష్టార్థ సిద్ధులిస్తవని మన శాస్త్రంలో కనబడుతుంది రాసుల గ్రహాల సహాయంతో జ్యోతిషశాస్త్రంలో భూతభవిష్యద్వర్తమానాలను తెలుసుకోటానికి ఎటువంటి అవకాశాలున్నవో, అంకెల సహాయంతో కూడా అన్ని విషయాలను తెలుసుకోటానికి అవకాశాలున్నవి ఈ సంఖ్యాజ్యోతిష శాస్త్రం రాశి, గ్రహాల ఆధారంగాగల జ్యోతిషశాస్త్రంతోనే పెనవేసుకొని ముహూర్త, ప్రశ్నభాగాలలో ప్రాబల్యం సంపాదించుకొన్నది ఉదాహరణకు చూడండి, తిథులలో అష్టమి, నవమి ద్వాదశి యిలాంటివి వారాలలో మూడవదైన మంగళవారం, ఏడవదైన శనివారం — యివి దుష్టములయినవిగా చెప్పబడి ఉన్నవి వీటికి గ్రహాలతో నిమిత్తంలేదు రాసులతో నిమిత్తంలేదు ఇక ప్రశ్నశాస్త్రంలో ఒక అంకెను కోరుకో దానిని రెట్టింపుచేయి అందు ఒకటి చేర్చు ఆ మొత్తాన్ని తొమ్మిదింట భాగించు శేషం సూర్యుడు మొదలుకొని తొమ్మిది గ్రహాలలో ఏ గ్రహంమీదకువస్తే ఆ గ్రహాన్ని లగ్నంగా చేసుకొని ప్రశ్నలకు ఫలితం చెప్పు ఇది సంఖ్యా జ్యోతిషమే ఇక వాస్తు శాస్త్రంలో ఒక యింటికి మూడు సింహద్వారాలు సుతరామూకూడదు ఒక యింటికి మొత్తం ద్వారబంధాలు పది ఉండరాదు ఇదీ సంఖ్యా జ్యోతిషమే శకున శాస్త్రంలో ముగ్గురు చేరినపని ముక్కచెక్క లవుతుంది ఆపని ఆరుమూడు అవుతుంది ఇది సంఖ్యా జ్యోతిషం కాదూ! అయితే యీ కాండ అంతా జ్యోతిషం అనే ఒకే పేరుతో వ్యవహరించబడడంవల్ల మన జ్యోతిషంలో సంఖ్యా జ్యోతిషం కూడా నిత్యవ్యవహారంలో అమలులో ఉన్నదని తెలుసుకోటానికి మనకు వీలులేకుండాపోయింది అయితే పాశ్చాత్య దేశాలలోను ఈజిప్టులోను ఇదొక ప్రత్యేక శాఖగా పరిగణించబడి వృద్ధిపొందింది

సంఖ్యా జ్యోతిషశాస్త్రంమీద యితరదేశాలలో అనేక ఉద్గ్రంథాలు రచించబడినవి భారతదేశంలో ఉత్తర హిందూస్థానంలో కొందరు యీ సంఖ్యా జ్యోతిషశాస్త్రంలో గట్టి పాండిత్యంగల వారున్నారు కాని, గ్రంథాలు తక్కువ తెలుగులో మరీ తక్కువ చాలాయేళ్ల క్రిందట—అంటే యిప్పటికి యాభైయేళ్ల క్రిందట కావచ్చు—మద్రాసులో శ్రీ శా వాగీశ్వరరావుగారు రచించి ముద్రించిన కేరళ, స్వర, సాముద్రిక, జ్యోతిషశాస్త్ర గ్రంథంలోని కేరళము అనే భాగంలో—యిది ప్రశ్నశాస్త్ర సంబంధమయినది—ప్రశ్నాక్షరాలకు అంకెలు నిర్ణయించుకొని ఫలితం చెప్పటానికి గాను, అకారాది అచ్చులకు, కకారాది హల్లులకు అంకెలు, వాటిని ఉపయోగించుకొనే పద్ధతి యిచ్చి ఉన్నారు తిరిగి ఈమధ్య —సుమారు పదేళ్లక్రితం సంఖ్యాశాస్త్రం అనే చిన్నపుస్తకం ఒకటి బయటకు వచ్చింది ఇప్పుడు శ్రీ వీరగణపతి శాస్త్రిగారు పాఠకలోకానికిచ్చిన యీ సంఖ్యా జ్యోతిషసారం అనే గ్రంథం చాలా విపులంగాను, ఉపయోగకరంగాను ఉంది ఈ గ్రంథంలో మాసాలు వాటి అధిపతులు యిచ్చినచోట పాశ్చాత్యులపద్ధతిని సాయనసౌరమాసాలను తీసుకొన్నారు అట్లా కాకుండా నిరయనసౌరమాసాల ప్రకారం తేదీలు నిర్ణయిస్తే భారతీయ పద్ధతికి అనువుగా ఉంటుంది,

సాయనరీత్యా మార్చి 21 నుంచి ఏప్రిల్ 20 వరకు మేషమాసం కాని నిరయన రీత్యా ఏప్రిల్ 14 నుంచి మే 14 వరకు మేషమాసం ఇదేవిధంగా తక్కిన మాసాలున్నూ సవరణ ఉంది పునర్ముద్రణంలో యీ మార్పులను పాటించగలరని విశ్వాసం ఈ గ్రంథం వెల రు 2-12 0 లు

—సుబ్బరాయశాస్త్రి

పరిత్యాగం

(రచన: సాహిత్య విశారద కనకమేడల వెంకటేశ్వర్లు, యలకుర్రు గుడ్లవల్లేరు కృష్ణా జిల్లా వెల 10 అణాలు క్రౌన్ సైజులో 48 పేజీలు)

ఇది వచననాటకం ఆధునికసామాజిక పరిస్థితులను ప్రతిబింబిస్తూ రచించబడ్డది ఇంటిలో పెళ్ళి కాకుండా ఈడువచ్చివున్న ఆడపిల్లగల సామాన్య గృహస్థుల కష్టాలు అటువంటి దీనులను ఆటబొమ్మలుగా చేసుకొనజూచే మోసగాళ్ళ ఆటలు దీనిలో చక్కగా చిత్రించబడ్డాయి

ద్వాదశలవణ చికిత్స

రచన డాక్టర్ దువ్వూరి రామకృష్ణారావు బి ఏ. ప్రతులు దొరకుచోటు గోదావరిహోమియోస్టోర్సు కోట గుమ్మం రాజమండ్రి వెల: 3 రూపాయలు 274 పేజీలు)

డాక్టరు దువ్వూరి రామకృష్ణారావుగారు షూస్లర్ గ్రంథాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని దీనిని రచించారు ద్వాదశ లవణ ధాతువైద్యాన్ని కనిపెట్టిన జగద్విఖ్యాతవైద్యుడు విల్ హెల్మ్ హెన్రీషూస్లర్ గ్రంథం తెలుగులో వెలువడడం హోమియో పతీమీద అభిమానం గలవారికి మిక్కిలి ఉపకరిస్తుంది ప్రతివారికి ఉపయుక్తం సులభగ్రాహ్యమయే శైలిలో రచించబడింది కూడా

"కామన్ స్క్రిప్ట్ ఫర్ ఇండియా"

"ఆంగ్ల రచన శ్రీ బుద్ధిరాజు రాజభూషణరావుగారు ప్రచురణ పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా విద్యార్థి కాంగ్రెస్ ఏలూరు, వెల మూడు అణాలు ప్రతులకు — కార్యదర్శి సాహిత్య మండలి ఏలూరు. అన్న చిరునామాకు వ్రాయాలి.

భారతదేశం వివిధ భాషలకు, వివిధ జాతులకు ఆకరమైనది - ఇందుభాషలను బట్టి లిపిభేదములు కూడ బహుళములు. పర పరిపాలన కాలములో ఇంగ్లీషు జాతీయ సమైక్యానికి దోహదకారియై సర్వభారతదేశమునకు ఏక లిపిగా పరిఢవిల్లింది, ఇప్పుడు స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత ఇంగ్లీషు స్థానే ఏకభారత లిపిగా రాజభాషగా ఏ లిపి, ఏభాష ఉండవలెనన్న ప్రశ్న ఉదయించింది. నవభారత రాజ్యాంగం 343 సూత్రంలో దేవనాగరి లిపి తోడి హిందీభాష ప్రభుత్వభాషగా వుండవలెనని నిర్ణయించబడింది అయితే అచ్చు సౌకర్యాలు విశేషంగా అభివృద్ధి చెందిన ఈ కాలములో దేవనాగరి లిపినైనా ఆధునిక అవసరములకు తగినట్టు సంస్కరించవలసివున్నది.

ఈ చిన్నకరపత్రములో శ్రీ రాజభూషణరావుగారు భారతదేశమునకు ఏకలిపి ఉండవలసిన అవసరాన్ని ప్రతిభావంతంగా నిరూపించటమే కాకుండా రోమన్ లిపి ఉరుదూ లిపి ప్రాంతీయ లిపులు దేవనాగరితో సహా అన్ని లిపులలో ఏదీజాతీయ లిపికానగును అన్నీ అంశాన్ని సంగ్రహంగా సోపపత్తికంగా చర్చించారు ఈ లక్ష్యసాధనకోసం దేవనాగరిలిపిలో ఎట్టిమార్పులు చేయనగునో రేఖామాత్రంగా సూచించారు

అర్ధానుస్వారం దీర్ఘము ప్లుతము శకట రేఫ వగైరా వివాదాంశాలపై శ్రీ రాజభూషణరావుగారు వెల్లడించిన భావాలను లిపి సంస్కరణ ప్రియులగు పండితులు, రాజ్యాంగ పరిషత్తువారు ఎంతవరకు ఆమోదించగలరో చూడవలసివున్నది.

యోగాసనములు:

రచన శ్రీరాఘవేంద్రయోగీశ్వరులు ప్రచురణ వ్యాయామకళా గ్రంథమాల గుంటూరు వెల ఎనిమిదిఅణాలు ప్రతులకుప్రచురణకర్తలకువ్రాయాలి

ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యమని మన పెద్దల సుభాషితం ఆరోగ్యభాగ్యం లేనివాడు ఇతర భాగ్యం ఎంత ఉన్నా అది నిరర్థకం

యోగవ్యాయామం పేదలపాలిటి పెన్నిధి ఆరోగ్యమును దీర్ఘాయువును ప్రసాదించుటయందు యోగవ్యాయామమునకు మించిన విధానము వేరొండు లేదన్న అది అతిశయోక్తికాదు యోగవ్యాయామ ప్రాశస్త్యాన్ని వివరిస్తూ ప్రజలకు సుఖకరముగా కేవల శరీరారోగ్య రక్షణకు ఉపకరించునవి అయిన పది ఆసనములను గురించి పామరజనను బోధకమగు భాషలో రాఘవేంద్ర యోగీశ్వరులు ఇందు వివరించారు ఈ పది ఆసనములు వెన్నెముకను పొట్టకు చక్కని పరిశ్రమ కలిగించి జఠరాగ్నిని ప్రజ్వలింప చేసి ఆరోగ్యమును పెంపొందింప చేయ సమర్థములు.

—భానుజీ.

తానాజీ

(రచన: విద్వాన్ కొండూరి నరసింహం పశ్చిమర్సు రావు బ్రదర్సు తెనాలి వెల 12 అణాలు) క్రౌను సైజు పేజీలు 100)

ఛత్రపతి శివాజీకి ప్రధాన సేనాని తానాజీ దేశభక్తిని ప్రభుభక్తిని వెల్లడించే నవల గ్రాంధిక శైలిలో రచించబడి చదవడానికి ఇంపుగా వుంది

హిందూపురం ఏప్రిల్ 4—

నిన్న కంచిసముద్రం రొద్దంగ్రామాల మధ్య ప్రయాణం చేస్తున్న ఒక బస్సు పెనుకొండవద్ద కనుమలందు ప్రమాదవశాత్తు గుట్టకు ఢీకొన్నట్టు యిచ్చటికి వార్తవచ్చింది, ఈ సందర్భంలో యిద్దరికి గాయాలు తగిలినట్లు తెలుస్తున్నది వీరిని పెనుకొండ ఆసుపత్రిలో చేర్చారు పెనుకొండ పోలీసులు ఈ విషయమై దర్యాప్తు చేస్తున్నారు

సత్యం - నాటిక

(6 వ పేజీ తరువాయి)

వెంకటేశ్వర్లు నే నిదంతా వినలేను దుర్భరం దుస్సహం బాధ (వెళ్లిపోతాడు)

రామ: నన్నేం చేయమంటావు? ఇలా నాతో మాట్లాడేందుకు నీకు హక్కేముంది నీ వెవడివి? ఈ జమీను నీదేఅయితే నీ మొహాన్నే కొట్టుకో. నా కక్కర్లేదు

సుజాత ఈ నరకకూపంలో ఇక క్షణం ఉండలేను (గట్టిగా) అబ్బ

సత్య: నా జీవితం భ్రష్టమైపోయింది నాకు తెలివి ఉంది ధైర్యముంది జ్ఞానముంది నేనూ అందరిలాగే మామూలుగా జీవించి ఉంటే ఏ రచయితనో ఏ కవినో అయివుందును అబ్బ! పిచ్చెత్తిపోతున్నాను మతిపోతున్నది.అమ్మా!— అమ్మా!—నే నేం చేయాలిక!

సుబ్బమ్మ రామనాథంచెప్పినట్టు చేయినాయనా;

లలిత (వెంకమ్మను గట్టిగా కౌగలించుకొని) వెంకమ్మా వెంకమ్మా!

సత్య అమ్మా—ఆ కథ ఇకకట్టిపెట్టు. ఆయన మాట వినవలసిన అవసరంలేదు నేనేంచేయాలో నాకుతెలుసు—ప్రొఫెసరు మహాశయా, నీజన్మమంతా జ్ఞాపకముండేలా చేస్తానుండు (వెళిపోతాడు—సుబ్బమ్మకూడా వెళ్లిపోతుంది)

రామ వీడి వ్యవహారం మరీ మించిపోయింది: ఈ వెర్రివెధవనునాఎదుటికి రానీయకండి: వాడున్న యింట్లో ఒక్కక్షణం ఉండలేనిక, నాకి పీడ వదిలేట్టులేదు వాణ్ణి వేరే యిల్లు చూచుకొమ్మనంది లేదా నేనే మరో ఇంటికిపోతాను, ఇక వానితోకలిసి ఉండనుఉండను!! ఉండను!!!

సుజాత: ఏముంది మన మీరో జేపట్నం వెళ్లిపోదాం — ఒక్కక్షణం ఇక ఆగకూడదు వెళ్ళితీరాలి

రామ దమ్మిడీకి పనికిరాని వెధవ!

లలిత (వెంకమ్మ ఒడిలోనుండే నాన్నవేపు తిరిగి ఏడుస్తూ): నాన్నా! కాస్త సానుభూతితో అర్థం చేసుకో! నేనూ మామయ్యా ఎంత వ్యధపడుతున్నామో తెలుసుకో (కాస్త సంబాళించుకుంటూ)మామయ్యా అన్నా నీకోసం ఎంత శ్రమపడ్డారో జ్ఞాపకం చేసుకో నడుంవాల్చకుండా ఆయనెంత కష్టపడ్డాడో ఆలోచించుకో నేనూ మామయ్యా వంచిన నడుం ఎత్తకుండా పనిచేశాము ఒక్కదమ్మిడీ ఖర్చు పెట్టకుండా నీకు పంపిందాము పరార్జితంపై బతుకుతూ పక్కదాచుకోలేదు-ఒకరి ఉప్పుతిన్నపాపాన పోలేదు నేను సరిగా చెప్పలేకపోతున్నాను, కాని నీకే అర్థం కావాలి-మాజీవితంలో ఏమి సౌఖ్యముంది? అసలేముంది? శూన్యం!!!

సుజాత (ఆందోళనతో) ఏముంది పుణ్యముంటుంది సత్యంగారిని ఓదార్చండి-మీ కాళ్లు పట్టుకుంటాను

రామ సరేగాని! ఆతణ్ణి నే నేం నిందించానని! అతనే వెర్రి వెర్రిగా మాట్లాడుతున్నాడు పోనీ నేనే వెళ్ళి పలకరిస్తాను- (వెళ్ళిపోతాడు)

సుజాత కాస్త ఆదరించుమూవండి సముదాయించండి (అతనివెనకే పోతుంది)

లలిత —(వెంకమ్మను గట్టిగా కౌగలించుకొని) వెంకమ్మా! ఇక ఏంకాను?

వెంకమ్మ -ఏం కాదులే తల్లీ పెద్దాళ్ళేదో దెబ్బలాడు కుంటారు తర్వాత వాళ్ళే కలుసుకుంటారు ఊరుకో తల్లీ!

లలిత -అబ్బ! ఏం అవుతుందో!

వెంకమ్మ -(తల నిమురుతూ) ఎందుకలా బెదిరిపోతావులలితా ఎందుకిలా వణికిపోతున్నావు? దేవుడున్నాడు తల్లి తండ్రీ లేని పిల్లవు ఆయనే నిన్ను కాపాడుతాడు ఊరుకో చిట్టీ (బయటికి చూస్తూ కోపంతో) ఈ పెద్దాళ్ళకు బుద్ధిలేదు!

(లోపల రివాల్వరు పేలిన శబ్దం సుజాత గట్టిగా కేక వేయడం వినిపిస్తుంది లలిత అదిరిపోతుంది)

వెంకమ్మ !-అబ్బ! ఏమిటో ఈపాడుసంతత! పాడు మనుషులు! (రామనాథం భయభ్రాంతుడై పరిగెత్తుకొని వస్తాడు)

రామ -వాణ్ణి పట్టుకోండి పట్టుకోండి చంపేస్తాడు వాడికేదో పిచ్చెత్తింది

(సుజాత సత్యాన్ని పట్టుకొనగా సత్యంలోనికి రావాలని చూస్తుంటాడు, ఇద్దరూ వాకిట్లో గజిబిజి పడుతూ కనిపిస్తారు)

సుజాత !-సత్యం చేతిలో ఉన్న రివాల్వరును తీసివేయడానికి ప్రయత్నిస్తూ) వదలండి,వదలండి రివాల్వరు ఇచ్చివేయండి నామాట వినండి.

సత్య -నన్నాపకు సుజాతా! ఆపకు! (విదిలించుకొని పరుగెత్తుకొనివచ్చి) ఏడీ! ఏడీ! (రామనాథంపై కాలుస్తాడు గురి తప్పుతుంది) అమ్మయ్యా పీడ వదిలింది! ఆ: తప్పిపోయింది ఈ తూరి గురి తప్పింది (రివాల్వరు) విసరివేస్తాడు అలసిపోయి కుర్చీలో కూలబడతాడు రామనాథం ఊపిరి తిప్పుకోలేక కళ్ళుతేలవేస్తాడు సుజాత గోడను పట్టుకొని నిలబడుతుంది-)

సుజా -నన్నెక్కడికైనా తీసుకెళ్లండి చంపేయ్యండి! ఇక ఈ నరకం నాకు వద్దు! వద్దు!! వద్దు!!. (మూర్ఛపడిపోతుంది)

సత్య -(ఏమీ తోచక దిగ్భ్రాంతుడై) ఆ: ఆ: ఏం చేశాను! ఏం చేశాను!

లలిత -వెంకమ్మా! వెంకమ్మా!! మన గతేమిటికాను!!!

(తెర పడుతుంది)

ది వైశ్యాబ్యాంక్ లిమిటెడ్,

(మైసూరులో 1930 లో స్థాపితమైనది: ఫస్టుగా మెంబర్లను చేర్చుకొనుదురు)

షెడ్యూల్డు బ్యాంక్: హెడ్డాఫీసు బెంగుళూరు సిటీ.

చైర్‌మెన్: ధర్మప్రకాశ యస్. వి. శ్రీనివాస శెట్టి

మద్రాసు బ్రాంచి 1/217 గోవిందప్ప నాయక్ వీధి

యితర బ్రాంచీలు

చిక్‌పేట (బెంగుళూరు సిటీ) మైసూరు, దేవనగరి, చినల్ దుర్గ కదీర్, చింతామణి చిక్‌బల్‌పూరు బంగారపేట ములిగాల్ హిందుపూర్, మాన్య పూర్, కదిరి, కొల్లిగాల్ బళ్ళారి శివపేట (సేలం)

సేవింగ్సు డిపాజిట్లు:

రూ 5000/- అంతకుపైన, హెడ్డాఫీసులో బ్రాంచీలలో యీ క్రింది వడ్డీ రేట్ల ప్రకారం అంగీకరించబడును

3 నెలలు	సం॥ ఒకు	3% చొ॥
4 నుండి 5 నెలలు	,,	3¼% ,,
6 నెలలు	,,	3½% ,,

కాల్‌డిపాజిట్లుకూడ షరతులపై అంగీకరించబడును వాటివివరములు పొందవచ్చును

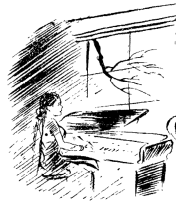

సత్యం మామ

(నాటిక)

జీవిత రంగంలో ... వ్యక్తి ... విధించే నియమ నిబంధనలకూ మధ్య నిరంతర సంఘర్షణ జరుగుతూనే వుంటుంది. వ్యక్తిత్వానికి, విధికీ అతి స్పష్టంగా కనిపించే సంఘటనలలో కుటుంబంలాంటి చిన్న ప్రపంచంలో కూడా సంఘర్షణ తప్పనిసరి — ఈ సంఘర్షణ చిత్రణే చెకోవ్ లక్ష్యం.

మూలం
ఆంటన్ చెకోవ్
అనుసరణ:
విద్వాన్ విశ్వం

పూర్వగాథ:— రామనాథం అనే ప్రొఫెసర్ తన వృత్తిని చాలించుకున్న తరువాత తన మొదటిభార్య పుట్టింటికి వచ్చి, అక్కడే స్థిరంగా వుంటాడు. ఆయన రెండవభార్య సుజాతను సత్యనారాయణ ప్రేమిస్తాడు. విశ్వనాథం అనే డాక్టర్ కూడా సుజాత సౌందర్యానికి వశుడై ఆమెను ప్రేమిస్తాడు. ప్రొఫెసర్ మొదటిభార్య కూతురు లలిత డాక్టర్ విశ్వనాథాన్ని ప్రేమిస్తుంది. సుజాతను చూడడం కోసం డాక్టర్ తరచు ఏదో ఒక సాకుతో వాళ్ళింటికి వస్తూంటాడు. ఇలా వుండగా, రామనాథానికి అతడి కుటుంబ వ్యవహారాలు అమిత బాధ కలిగిస్తాయి. తన ఆస్తిని అమ్మివేసి ఏ పట్టణానికో వెళ్ళిపోవా లనుకుంటాడు. సుజాతనుగురించి డాక్టర్‌కు, సత్యనారాయణకు మనస్పర్థలు వస్తాయి. కుటుంబ కలహాలు విషమస్వరూపం దాలుస్తాయి. సుజాత మనసుకూడా విరిగిపోతుంది.

పాత్రలు

స్థలం: రామనాథం ఎస్టేటు.
కాలం: వర్తమానం.

1. రామనాథం: రిటైరయిన ప్రొఫెసరు; వయసు 65
2. సుజాత: అతని రెండవ భార్య; వయసు 25
3. లలిత: అతని తొలి భార్య కూతురు; వయసు 20.
4. సుబ్బమ్మ: అతని తొలి భార్య తల్లి; వయసు 60
5. సత్యనారాయణ: ఆమె కొడుకు; వయసు 45
6. విశ్వనాథం: ఒక డాక్టరు; వయసు 35
7. వెంకటేశ్వర్లు: ఆస్తిపోయిన భూస్వామి.
8. వెంకమ్మ: ముసలిదాది.
9. ఒక కూలీ.

నాలుగో అంకం

సత్యనారాయణగది: అదే అతని పడకగదీ, పని చేసుకునే గదీకూడా. కిటికీముందు పెద్దబల్ల, దానిమీద లెఖ్ఖల పుస్తకాలూ, రకరకాల కాగితాలూ పడివున్నవి: పుస్తకాలషెల్ఫు, కొలత బద్దలు. అల్మోరాకు ఒకమూల చిన్నబల్ల దానిమీద రంగులు. డ్రాయింగుగీసే సామానులూ ఉన్నవి. దానిప్రక్కన పెద్ద పీటవా ఒక పంజరం — అందులో గోరువంక. గోడమీద ఆఫ్రికా మాపు — అదెవ్వరికీ పనికిరాదన్నది స్పష్టమే. చర్మం దింప్లుకుట్టిన పెద్దసోఫా, ఎడమవేపున ఒక తలుపు: మిగతా గదులలోనికి పోతుంది కుడివేపు హాలులోనికి వాకిలి. దాని ముందొక బంతు తావా — రైతులకు.

సాయంకాలం-నిశ్శబ్దంగావుంది చల్లగావుంది

వెంకటేశ్వర్లు, వెంకమ్మ ఎదురు బదురుగా కూర్చొని పూలను చుట్టుతున్నారు.

వెంకటేశ్వర్లు: త్వరగా ముగించాలి వెంకమ్మా — సెలవు తీసుకొనేందుకు వారిక వస్తారు అప్పుడే ఒళ్లు కడుగుతున్నారు—

వెంకమ్మ (గబగబా చుడుతూ): ఇంక కొంచెమే ఉందిలే.

వెంకటేశ్వర్లు: పట్నం పోతున్నారు. అక్కడే ఉండి పోతారట.

వెంకమ్మ: అదే మంచిది.

వెంకటేశ్వర్లు: గాభరా పడిపోయ్యారు.... ఇక క్షణం ఉండలేను. వెళ్ళిపోదాం వెళ్ళిపోదాం? అని సుజాతమ్మగారు ఒకేపోరు పెడుతున్నారు తర్వాత సామాను తెప్పించుకుంటారట ఉన్నపాళంగా వెళ్ళిపోతున్నారు. వా రిక్కడే ఉండా లనేది దైవ నిర్ణయంకాదు వెంకమ్మా ఆ పుణ్యం వారికిలేదు.... అంతా విధి నిర్ణయం.

వెంకమ్మ. ఆదే మంచిది—చూ దా వు గా పొద్దున్న దెబ్బలాటా, కాల్పులూ—పాడు పాడునంతన: సిగ్గుచేటు!

వెంకటేశ్వర్లు: పెద్దినవలకు తగినంత వస్తువు.

వెంకమ్మ: దాదుణం! (క్షణం నిశ్శబ్దం) ఇక మరి మన మామూలు పద్ధతిలో జరుగవచ్చు. ఎనిమిది గంటలకు కాఫీ. ఒంటిగంటకు భోజనం. ఏడుగంటలకు రాత్రి భోజనం అందరిలాగే మనమూ ఇక మన ఎర్లెటూరి వంటలు మనమిక వండుకోవచ్చు.

వెంకటేశ్వర్లు. దొను చూచావూ వెంకమ్మా పొద్దున్నే నేనలా వెళుతుంటే అంగడి దగ్గరొకడు అంటున్నాడుకదా "ఉన్నది తిండికి నేనంతం" ఎంత నొప్పు కున్నాననుకున్నావు.

వెంకమ్మ: ఆ మాటలకేమిల్లే వెంకటేశ్వర్లూ. మనందరం దేవుని సొత్తు తింటున్నాం. నీవుగానీ, లలితగానీ, సత్యంగానీ అందరూ ఏవో పని చేస్తూనే వున్నారుగా. ఆ లలితేదీ?

వెంకటేశ్వర్లు: తోటలోఉంది, డాక్టరూ ఆమే ఇంకా సత్యంగారి కోసం వెతుకుతున్నారు. ఆత్మహత్య ఎక్కడ చేసుకుంటాడో అని భయపడుతున్నారు.

వెంకమ్మ: పిస్తోలెక్కడుంది?

వెంకటేశ్వర్లు (మెల్లగా) పెట్టిలో దాచాను.

వెంకమ్మ (చిరునవ్వుతో): ఏమిటో!

(బయటనుండి సత్యనారాయణ, డాక్టరూ వస్తారు)

సత్య. నన్నువదిలిపెట్టి [వెంకమ్మ, వెంకటేశ్వర్లతో] వెళ్ళిపోండి, గంట సేపువరకూ రాకండి కావలి కాస్తుంటే నే నోర్చుకోను.

వెంకటేశ్వర్లు: తప్పకుండా వెళతాం సత్యంగారూ, (చప్పుడు కాకుండా వెళ్ళిపోతారు)

వెంకమ్మ. వెళుతున్నాం, బాబూ .(పూలు ముడుచుకొని వెళ్ళిపోతుంది).

సత్య: నన్ను నేనేవు ఏకాంతంగా ఉండనివ్వండి.

విశ్వ: తప్పకుండాను ఎప్పుడో వెళ్లిపోయేవాణ్ణి చెప్పానుగా నాదినాకిచ్చేదాకా వెళ్ళను.

సత్య: నేనేమీ తీసుకోలేదు.

విశ్వ: నిజంగా చెబుతున్నాను. నాకు పనుంది. వెళ్ళాలి.

సత్యం: నేనేమి తీసుకోలేదు.

(ఇద్దరూ కూచుంటారు)

విశ్వ: ఇక కాసేపు చూస్తాను-ఇక తర్వాత బలప్రయోగానికి దిగితే క్షమించు. నిన్ను కట్టివేసి వాలని చేయవలసి వస్తుంది, పేళాకోళం కాదిది.

సత్య: మీ యిష్టప్రకారం చేసుకొండి (క్షణం మౌనం) ఎంత వెర్రిగా ప్రవర్తించాను రెండుసార్లు కాల్చి గురితప్పాను! క్షమించరాని అపరాధం.

విశ్వ: పిస్తోలు నేర్చుకోవాలనుకుంటే నీ పైనే గురిచూసుకో వలసింది.

సత్య (చేతివిరిచి): చిత్రం! ఖూనీకి ప్రయత్నిస్తే, నన్నెవరూ అరెస్టు చేయలేదు. పోలీసుల నెవ్వరూ పిలిపించలేదు. అంటే నన్ను పిచ్చివాడి కింద కట్టారన్న మాట! (వికటంగా నవ్వి) నేను పిచ్చివాణ్ణి మరిపెను బుద్ధిహీనతను కప్పిపుచ్చుకునే మనుషులు పిచ్చివారుకారు. ప్రొఫెసర్ పేరుతో బండరాతి గుండెను కప్పిపుచ్చుకునే మనుషులున్నారు. వారు విద్యావంతులుగా ఊరేగుతున్నారు. ముసలాయన పెళ్ళిచేసుకొని అందరి ముందూ వానిని మోసంచేసేవారు పిచ్చివారుకాదు. నీవు సుజాతను ముద్దెట్టుకోవడం చూచాను! చూచాను.

విశ్వ: అవును. నీకంటె నయమే.

సత్య (తలుపువేపు చూస్తూ): నిన్నింకా బతకనిస్తున్నదంటే లోకం పిచ్చిదన్నమాట.

విశ్వ: ఇక చాలు! మరీ విడ్డూరంచెయ్యకు.

సత్య: ఔను నాకు పిచ్చే నా కిక ఏ బాధ్యతా లేదు. ఇష్టంవచ్చినట్లు వదరుతుంటాను.

విశ్వ. అది మరీ పాతపాట! నీవు పిచ్చివాడవు కాదు. కేవలం వక్రపు మనిషివి మతిలేని వాడివి. ప్రతివిచిత్ర వ్యక్తినీ పూర్వం పిచ్చివాడివి అంటే వాణ్ణి. కాని అసలు విచిత్రంగా ఉండడం మనుష్య సహజంగా కనిపిస్తున్నదిప్పుడు, నీవు మామూలు మనిషివే.

సత్య (మొగం చేతులతో దాచుకొని) సిగ్గుపడుతున్నాను. ఎంత సిగ్గుచేటు! ఈ అవమానాన్ని భరించలేను (బాధగా)సహించలేను-(బల్లపైవంగి) నేనేం చెయ్యాలి? ఏం చెయ్యాలి.

విశ్వ: ఏం చెయ్యక్కర్లేదు.

సత్య! ఏదో చెయ్యమను! అబ్బ! నాకు నలభైయేళ్లు వచ్చాయి. అరవైయేళ్లు వయస్సు ఉంటే ఇంకా ఇరవైయేళ్లకు పైగా బతకాలి. ఎంతకాలం! ఇన్నేళ్ళెలా గడపాలి? ఏం చెయ్యాలి! ఎలా బతుకును వింపాలి? (దబాలున విశ్వనాథం చేతిని లాగి) నీకు తెలుసు - ఎలాగో మిగత జీవితం కొత్త పద్ధతిలో గడపాలి - ఎలాగో చెప్పు. సిరపప్రభాతసమీరంతో లేచి, నూతన జీవితాన్నారంభించాలి. పాతజీవిత గాథను మరచిపోవాలి-అదంతా గాలిలో కలిసిపోవాలి (ఏడుస్తూ) నవజీవితం ఆరంభించాలి ఎలా ఆరంభించాలో చెప్పు ఏం మొదలెట్టాలి?

విశ్వ: (విసుగుతో) ఛీ! ఫో! నవజీవితమట! మనస్థితిలో ఇక నవయౌవనలూ వాటికి తావు లేదు.

సత్య: అంతేనా?

విశ్వ: ఆ రాలా అంతే.

సత్య. ఏదో ఒక ఆధారం చూపు... (గుండె చూపుతూ) అబ్బ భరింపరాని బాధ

విశ్వ: (కోపంతో అరుస్తాడు) ఇక చాలించు! (మెత్తబడి). మన తర్వాత వందయేళ్ళకో రెండు వందలయేళ్లకో ఉద్భవించే ప్రజలు-ఇలా మతిలేకుండా అసహ్యపు రీతిగా జీవించి నాశనం చేసుకున్నందుకు మనలను అసహ్యించుకుంటారు బహుశా వారికొక సమాధానం దొరకవచ్చు. నాకు ఒక్క ఆశ ఉంది. సమాధిలో నిదురిస్తున్నప్పుడు మనకేమైనా స్వప్నాలు రావచ్చు-అంతే. (నిట్టూర్చి) ఈ ఊరంతటికీ ఇద్దరే ఇద్దరు బుద్ధిమంతులు, విజ్ఞానవంతులు ఉన్నారు. నీవూ, నేనూ. ఈ బురదలో ఉన్న మన పరిసరాలు-బురద గుంటలో పడి మునిగిపోయాము. మన జీవితాలు మిరింపాలతో విషపంకిలమయి పోయినవి మన వారందరిలాగే మనమూ అసహ్యంగా తయారయ్యాము (అంతలోనే) సరేగాని నన్నలా మరపింపకు. నాది నా కిచ్చివెయ్యి.

సత్య: నే నేమీ తీసుకోలేదు.

విశ్వ: నా మందుల సంచీలోనుంచి మార్ఫియా సీసా తీసుకున్నావు. (క్షణం నిశ్శబ్దం) ఇదో చూడు, నీకు చావాలనుంటే అడవిలోకెళ్ళి కాల్చుకో. నా మార్ఫియా మాత్రం నా కివ్వు. లేకపోతే అనవసరమైన అపోహలకు కారణం ఏర్పడుతుంది. నేనే నీ కిచ్చా ననుకుంటారు. నీ శవ పరీక్ష చేయవలసి రావడమే నాకు చాలినంత శిక్ష - పైగా ఇదెందుకు? ఇదేమంత ఆనందకరమైన పనను కున్నావా?

(లలిత ప్రవేశం).

సత్య: మీ రెవ్వరూ రాకండి.

విశ్వ: (లలితతో: లలితా! మీ మామగారు నామార్ఫియా సీసా పెట్టెలోంచి తీసుకున్నారు. తిరిగి ఇవ్వడంలేదు. ఇదెంతో పట్టి మూర్ఖుణ్ని చెప్పు నే వెళ్లాలి - తీరుబడిలేదు.

లలిత. మామా తీసుకున్నావా? (క్షణం నిశ్శబ్దం).

విశ్వ: తీసుకున్నాడు - నమ్మకంగా చెప్పగలను

లలిత: ఇచ్చేసెయ్ మామా - ఎందు కిలా బెదర గొడతావు? (లలితంగా) ఇవ్వు. నీ యంత నేనూ నొచ్చుకుంటూనే ఉన్నాను. నాకే సౌఖ్యముంది గనుక? కాని నీలా నిరాశ చెందిఉండలేదు సహించుకుంటున్నాను. జీవితాంతం సహిస్తాను. నీవూ ఓరిమివహించాలి (కాస్త మౌనం) వెనక్కివ్వు (అతని తల నిమురుతుంది). ఇవ్వు మామయ్యా! (ఏడుస్తుంది) నీ వెంతో కనికరం కలవాడివి. నా మీద దయతో ఏమీచేయకు.

సత్య (బల్లఅరలోనుండి సీసా తీసి విశ్వనాథాని కిస్తాడు) ఇదో తీసుకో. లలితా మనం గబగబా ఏదో పనిలోకి దిగాలి. ఏదో ఒకటి చేయాలి - ఇలా ఇక భరించలేను — డబ్బా-

లలిత: ఔను పనిచేదాం - వారిని సాగనంపగానే పనిలోకి దిగిపోదాం — బల్లమీది కాగితాలను వణకుతున్న చేతులతో (తిరగవేస్తూ) అన్నీ ఇలా వదిలేశాం!

విశ్వ: (సీసా పెట్టెలోపెట్టి బిగించి) ఇకనే వెళ్ళవచ్చు.

(సుజాత వస్తుంది)

సుజాత: సత్యంగారూ ఇక్కడున్నారా? బయలుదేరుతున్నామిక. ఆయనదగ్గరికి వెళ్ళండి-మీతో ఏదో చెప్పాలట.

లలిత: వెళదాం పదమామా - (చేయిపట్టుకొని) పద మీరిద్దరూ కలుసుకోవాలి. అందెంతో అవసరం (లలితా, సత్యం వెళ్ళిపోతారు).

సుజాత: నే వెళుతున్నాను. (విశ్వనాథానికి చేయి అందిస్తుంది) సెలవు!

విశ్వ: అప్పుడే?

సుజాత: బండి సిద్ధంగా ఉంది.

విశ్వ. సెలవు.

సుజాత: ఈ రోజే వెళ్ళిపోతానని మాట ఇచ్చారు.

విశ్వ: జ్ఞాపకముంది. వెళుతున్నారు (క్షణం నరకం) బెదిరిపొయ్యావా? (ఆమెచేతిని గ్రహిస్తూ) అంత భయంకరంగా ఉందా?

సుజాత. ఔను.

విశ్వ: ఇంతయినా ఉండిపోవడం మంచిది ఏమంటావు? రేపుమధ్యాహ్నం తోటలో..

సుజాత: లేదు. అంతా ఖాయమయిపోయింది. కాబట్టే ఇలా మీ కళ్ళలోకి ఎదురుతిరిగి చూడగలుగుతున్నాను ఒక్కటే మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను. నన్నుగురించి చెడుతలంపులేకుండా నాపై మీ అభిమానం ఉంటుందని. ఉండాలని ఆశిస్తున్నాను.

విశ్వ. పోనివ్వూ! (అశాంతిని ప్రకటిస్తూ) ఉండిపో ...కా, నీ సంగతి అవగాహన చేసుకునే ప్రపంచంలో చేయవలసిన దేదీలేదు. ని ... తాని కొకలక్ష్యంలేదు. నీ మనసు ... కల్పించే ఒక్కపనిలేదు నేను కాకపోతే రేపో ఎలాగో నిన్ను నీ కావ ... తిప్పలు ... ఎక్కడో పట్నంలో కన్న, ఇక్కడే ఈ పల్లె ప్రకృతి ఒడిలోనే ... మంచిదికాదూ? ...ఏదో యినా ఈ పరిసరాలలో కవిత్వముంది ఎంతో అందంగావుం ... ఈ వనాలు ఈ పాత కొంపలు. ఇందులో ఏదో రమణీయత వుంది.

సుజాత. ఎంత అర్థంలేకుండా మాట్లాడుతున్నారు? మీమీద కోపం వస్తున్నది. కాగా. మిమ్ముగురించి యెంతో సంతోషంతో తలపుకుంటాను మీలో ఆకర్షణ ఉంది—వ్యక్తిత్వం ఉంది మనమింకెన్నడూ కలుసుకోము— కాబట్టి దాచడమెందుకు?— నిజంగా నేను మిమ్ము ప్రేమించాను కరచాలనం చేసుకొని మిత్రులముగా విడిపోదాం నా విషయమై ఏమూర్ఖపుమూ ... వుంచుకోకండి.

విశ్వ (ఆమె చేతిని కదిలిస్తూ):— వెళ్ళయితే. (తలపోసుకుంటూ) నీవో హృదయమున్న ఉత్తమ వ్యక్తివి కాని నీ వ్యక్తిత్వంలోనే ఏదో చిత్ర ప్రకృతి ఇమిడిఉంది. భగదితోపాటు నీవు వచ్చావో లేదో మే మందరం. అంతదాక పనిలో మునిగిపోయిఏదో సృజనాత్మకకర్తవ్యోన్ముఖులమై వున్న మేమందరం—మామూలనలా మూలకునెట్టి నీచుట్టూ చేరాము. నీ మగని వాతనొప్పులూ నీవూ మాకెంతమయిపొయ్యారు, మీ యిద్దరి సోమరితనాన్ని (నిర్వ్యాపారత్వాన్ని)మాకు ఎక్కించారు. నీమీద మోజుపడి ఒక్కనెలనెలా ఇక్కడ ఎడి గాపులు ఎదురుకున్నాను. ఈలోగా ఎందరో రోగగ్రస్తులయ్యారు, నా లేక తోటల్లో రైతులు పశువులు మేసాయి .. నీవూ నీ మగడూ ఎక్కడికెళ్ళినా వెళ్ళండి.— మీతోపాటు విధ్వంసనం వినాశం అక్కడికల్లా తీసుకొని పోతారు ... నేనిప్పుడు తమాషాగా అంటున్నా ఇది నిజం ... చిత్రం. మీరిక్కడే వుంటే ఇక్కడ సర్వనాశనం పరిపూర్తి అయిఉండేది, నేను నాశమయ్యేవాడిని.... నీవూ అంతకంటెబాగుపడిఉండవు. సరేవెళ్ళు సుఖీభవ!

సుజాత: (అతనిబల్లపైనుంచి పెన్సిలు తీసుకొని గబాలున రవికలో పెట్టుకుంటూ) ఈ పెన్సిలును మీ జ్ఞాపకార్థం తీసుకెళుతాను.

విశ్వ. చిత్రం! ....ఎందుకో అకారణంగా మనం మిత్రులమయ్యాము .... ఇక కలుసుకొనే అవకాశం లేకుండా విడిపోతున్నాము. ప్రపంచంలో ప్రతిదీ ఇంతే...ఇక్కడికెవరూ రాక ముందే - సత్యం తయారుకాకముందే వీడ్కోలు చిహ్నంగా ఒక్క ముద్దివ్వు...సరేనా? (చెంప ముద్దెట్టుకుంటాడు) సరి!

సుజాత: మీరు సుఖపడాలని ఆశిస్తున్నాను. (చుట్టూచూచి) ఒక్కసారి జీవితంలో సుఖమనుభవిస్తాను! (మహోద్రేకంతో అతనిని గాఢంగా కౌగిలించుకుంటుంది. ఇద్దరూ ఒకేమాటు గబాలున విడిపోతారు) ఇక వెళతాను — వెళతాను!

విశ్వ త్వరగావెళ్లు — బండి కాసుకొని వుంటుంది.

సుజాత: ఎవరో వస్తున్నారు - (ఇద్దరూ వింటారు)

విశ్వ: సెలవు—

(రామనాథం, సత్యనారాయణ, సుబ్బమ్మ వస్తారు. సుబ్బమ్మచేతిలో ఒక పుస్తకం ఉంది. వెంకటేశ్వర్లు లలితకూడా వస్తారు.)

రామనాథం: సత్యం గతం మరచిపోదాం. ఈ కొన్ని గంటలలోనూ నేను కొన్నివేలయేళ్ళ అనుభవం గడించాను. ఈ అనుభవంద్వారా గతం కోసం ఎలా బ్రతకాలి అనే విషయంపై ఒక సిద్ధాంత గ్రంథం వ్రాయగల ననిపిస్తున్నది నిన్ను మన్నించాను. నన్ను నీవు మన్నించాలి. సెలవు. (ఇరువురూ మూడుమారులు ఆలింగనం చేసుకుంటారు)

సత్య. మీకు మామూలుగా పంపేమొత్తం సక్రమంగా పంపుతుంటాము. అన్నీ యథాపూర్వకంగా నడుస్తాయి.

(సుజాత లలితను కౌగిలించుకుంటుంది) రామనాథం సుబ్బమ్మను సమస్కరిస్తాడు)

రాము: వెళ్ళొస్తా అత్తగారూ

సుబ్బ: ... మరోఫోటో తీయించుకొని వెంటనే నాకు పంపించు నీవంటే నా కెంత ప్రేమో యెరుగుదువు (కళతలు రెండు చేతులా తుడ్చి కేళ్ళు విప్పుతుంది.)

వెంకటేశ్వర్లు: సెలవండి ప్రొఫెసరుగారూ, మరచిపోకండి!

రామనాథం: (లలితను ముద్దెట్టుకుంటూ) ... లలితా సెలవు. ... మీ అభిప్రాయానికి ... మీ వ్యక్తిత్వం ఎంతో నాకు గౌరవమంది ... మీ ఉత్సాహం, మీ ... ఈ ముసలి మనిషి ... మీరులారా మీరు పనిచెయ్యాలి (అంతా నిమ్ము ... వింది) ...

(వెళ్లిపోతాడు. సుబ్బమ్మ, లలిత కూడా పోతారు)

విశ్వ: సుజాతా వెళ్లిరా (మహోద్రేకంతో కర...)

విశ్వ: (రంగు కాగితాలు తీసి సంచిలో వేసుకుంటూ) వెళ్ళి సాగనంపరాదూ?

సత్య: వెళ్ళనీ ...నావేతకాదు. నా హృదయం మరీబరువుగా ఉంది. నేను త్వరపడి ఏదోఒకపనిలో నిమగ్నుణ్ణి కావాలి. ఏదోఒకటి: పని: (తనబల్లమీది కాగితాలు తిరుగవేస్తాడు).

(క్షణం నిశ్శబ్దం. ఎద్దులగంటలచప్పుడు వినిపిస్తుంది)

విశ్వ: వెళ్ళిపోయ్యారు ప్రొఫెసరుకు ఊపిరాడి ఉంటుంది. ఇక వస్తే తిరిగిరాడు.

వెంకమ్మ (వచ్చి): వెళ్లారు. (కుర్చీచేతులో కూర్చొని రవిక కుట్టుకుంటూ ఉంటుంది.)

లలిత (వచ్చి): వెళ్ళిపోయ్యారు— (కాళ్లు తుడుచుకుంటూ) హాయిగావెళ్లనీ, మా మయ్యా ఏదో పనిచేదాం.

సత్య. వెంటనే చేదాంలలితా.

లలిత: ఈ బల్లవద్ద కూచో మన మెంతకాలమయింది? (బల్లమీద లాంపు వెలిగిస్తుంది) సిరా లేదు. (ఇంకిబాటిల్ పెట్టిలోంచి తీసి బుడ్డిలో పోస్తుంది)వనా వాడు వెళ్ళారని విచారంగా ఉంది,

(సుబ్బమ్మ మెల్లగావస్తుంది)

సుబ్బమ్మ: వెళ్ళారు- (కుర్చీలో కూర్చొని చదువులో మునిగిపోతుంది).

లలిత: (బల్లవద్దకూచొని చిట్టా కాకితాలు తిప్పుతూ) ముందు మన చిట్టా పూర్తి చేదాం, మామయ్యా. ఎన్నాళ్లయిందో రాయక. అప్పుడే ఒకరు లెక్క తేల్చుకోవాలని వచ్చారు, నీ వొకరిది వ్రాయి. నే నొకరిది వ్రాస్తాను.

సత్య (రాస్తూ): "రామన్న ఖర్చు...."

(ఇద్దరూ మౌనంగా రాసుకుం టుంటారు).

విశ్వ: ఎంతశాంతంగా ఉంది. కలాలు చరచర లాడుతున్నవి— చిమ్మటలు కిచకిచ మంటున్నవి. ఎంతో హాయిగా నెమ్మదిగావుంది. వేను వెళ్ళడానికి బుద్ధిపుట్టడంలేదు. (బండిశబ్దం): ఆ, గుర్రపుబండిసిద్ధం, ఇక సెలవు తీసుకోడం తప్ప నా కిక్కడేం పనిలేదు. మీకూ, నా బల్లకూ నమస్కారంచేసి, సెలవు తీసుకోవాలి. (తన మాపులు చుట్టి సంచిలో వేసుకుంటాడు.)

వెంకమ్మ: నీ కంత తొందరేం బాబూ, రాత్రికి ఉండిపోరాదూ.

విశ్వ: వీల్లేదమ్మా.

సత్య: (రాస్తూ) "ఖర్చు రెండు రూపాయలా మూడణా లన్నర"

(ఒక కూలీ వచ్చి)

కూలీ: డాక్టరుగారూ! బండి కట్టారు.

విశ్వ: ఆ! ఇదో సంచీ. (మందుల సంచి ఇస్తాడు. మాపులచుట్టా ఇస్తాడు) ఇవి తీసుకెళ్ళు. నలగకుండా పట్టుకెళ్ళు.

కూలీ: చిత్తం బాబూ.

విశ్వ: అల్పా! (సెలవుతీసుకొని వెడతాడు.)

లలిత: ఎప్పుడు కనిపిస్తారు తిరిగి.

విశ్వ: వచ్చే వేసవికాలందాకా కనిపించను చలికాలం వీలుకాదు ...కాని ఏదైనా జరిగితే వెంటనే చెప్పంపితే వస్తాను. (కరచాలనం చేసి) మీ సత్కారానికి కృతజ్ఞుణ్ణి. మీ దయకు, మీరు చూపిన ఆదరానికి, అన్నిటికీ వందనాలు. (వెంకమ్మదగ్గర కెళ్ళి) అమ్మా వెళ్ళొస్తాను.

వెంకమ్మ: కాఫీ తినుకొని వెళ్లబాబూ.

విశ్వ: అక్కర్లేదమ్మా

వెంకమ్మ: పోనీ టీ తెస్తాను.

విశ్వ: (మెత్తబడి) అయితే సరే!

(వెంకమ్మ పోతుంది)

విశ్వ: (కాసేపు నిలిచి) నా గుర్రం కాస్త కుంటుతుంది. నిన్న పీట్ల తాగుతున్నప్పుడు చూచాను.

సత్య. లాడాలు మార్పించండి.

విశ్వ. అదే దారిలో కమ్మరిని చూస్తాను తప్పదు (ఆఫ్రికా మాపువిగరి కెళ్ళి చూస్తూ) ఆ ఆఫ్రికాలో వేడి మరీ దారుణంగా ఉంటుందను కుంటాను.

సత్య ఉండొచ్చు మరి.

(వెంకమ్మ టీ, బిస్కెట్లూ తెస్తుంది)

వెంకమ్మ. తీసుకో బాబూ (విశ్వనాథం తాగుతాడు).

వెంకమ్మ: బిస్కెట్లు తీసుకోవూ?

విశ్వ: అక్కరలేదమ్మా-సెలవు-వస్తాను-బయటికి రా అక్కరలేదు వెంకమ్మా-

(వెళ్ళిపోతాడు. లలిత సాగనంపడానికి వెళుతుంది వెంకమ్మ కూచుంటుంది).

సత్య: (రాస్తూ) ఫిబ్రవరి 2 నువ్వులనూనె 20 పౌనులు! ఫిబ్రవరి 16 నువ్వులనూనె 20 పౌనులు. గోధుమలు .11 (కాసేపు నిశ్శబ్దం).

(బండి పోతున్న శబ్దం)

వెంకమ్మ! వెళ్లాడు. కాసేపు నిశ్శబ్దం.

సత్యం: "మొత్తం .... ఒడిహేను .ఇరవై ....ఇరవై అయిదు "

లలిత (వచ్చి). వెళ్లాడు. (కూచోవడానికి ...)

వెంకమ్మ (ఆపుతూ): భగవంతుడే అందరిని కాపాడాలి.

(వెంకటేశ్వర్లు మెల్లగావచ్చి తలుపువద్ద కుర్చీలో కూచొని మెల్లగా ఫిడేలు వాయిస్తాడు.)

సత్య. (లలిత తలపెంట్రుకలు వేళ్ళతో దువ్వుతూ) తల్లీ, ఎంతబాధగా ఉంది చిట్టీ. ఎంతబాధో నీకు తెలిస్తే .. అబ్బ!

లలిత: ఏముందు మామా బావ! మనం జీవించి తీరాలి. జీవించి తీరాలి ఎన్నిరోజులలో ఎన్నిదీర్ఘ నిశీథులలో మనం గడపాలి. విధిపరీక్షకు మనం తలఒగ్గాలి. ఓప్పుకోవాలి. ముసలితనందాకా మనం విశ్రాంతి లేకుండా ఇతరులకోసం పనిచెయ్యాలి. మన కాలం తీరినప్పుడు ఒక్కమాట గొణక్కుండా ప్రాణం విడవాలి. ఆ లోకంలో, మనం పడిన బాధలు, మన రోదనలు, మన విష ముమిషే జీవితం—అన్నిటినీ చెప్పుకుందాం. భగవంతుడు మనలను కరుణిస్తాడు. నీవూ నేనూ సత్యమూ, శివమూ, సుందరమూ అయిన భవిష్యజ్జీవితాన్ని చూస్తాము అప్పుడు మనం సింహావలోకనం చేసుకొని ఈ బాధలను కవితరంతో తలపోసుకుందాము ఒక మందహాసం చేదాము—అప్పుడు విశ్రాంతి తీసుకుందాము, నాకా విశ్వాసం ఉంది మామయ్యా. విపరీతమైన విశ్వాసం వుంది. (అతని ముందు మోకరిల్లి తన తలను అతని చేతులలో ఉంచుకుంది; గద్గదికతో అంటుంది) అప్పుడు మనం విశ్రాంతి పొందుదాం.

(వెంకటేశ్వర్లు మృదువుగా ఫిడేలు వాయిస్తాడు.)

లలిత: మనం విశ్రాంతి పొందుతాము! దేవతల గానాన్ని వింటాము; కాంతి రంజితమైన స్వర్గభూములను దర్శిస్తాము; భౌతిక బాధలన్నీ, పాపాలన్నీ ప్రపంచ పరివ్యాప్త కరుణార్ణవంతో నిమగ్నమై పోవడం చూస్తాము, మన జీవితాలప్పుడు శాంతిని చూరగొంటాయి. మృదుమధురములై మనలను లాలిస్తాయి. నాకా విశ్వాసం వుంది, నాకా నమ్మకం వుంది. (తన చేతిగుడ్డతో అతని కన్నీళ్ళను తుడుస్తుంది) అయ్యో మామయ్యా ఏడుస్తున్నావు! (తానూ ఏడుస్తూ) నీ జీవితంలో ఏ ఆనందమూ లేదు. కాని ఓర్చుకో మామయ్యా ఓర్చుకో. మనం విశ్రాంతి పొందేకాలం వస్తుంది. (అతని చుట్టు చేతులను పెనవేస్తుంది). మనం తప్పక విశ్రాంతిని పొందగలం! (కావలివాడు కర్రతో శబ్దం చేస్తాడు) అప్పుడు—!

[వెంకటేశ్వర్లు మృదుమధురంగా వాయిస్తాడు. సుబ్బమ్మ తాను చదివే పుస్తకంలో పెన్సిలుతో గుర్తు పెట్టుకుంటుంది. వెంకమ్మ తన రవిక కుడుతూంటుంది. తెర తిన్నగా మెల్లగా జారుతుంది]

(సమాప్తం)

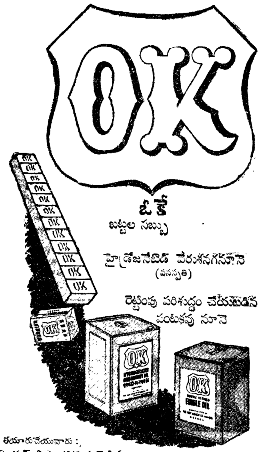

ఓకే
బట్టల సబ్బు

హైడ్రోజనేటెడ్ వేరుశనగనూనె
(వనస్పతి)

రెట్టింపు పరిశుద్ధం చేయబడిన
వంటకపు నూనె

తయారుచేయువారు:
ది ఈస్టు ఏష్యాటిక్ కంపెనీ (ఇండియా) లిమిటెడ్, మద్రాసు.

EAZ-17 TG

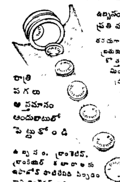

ఉబ్బసం అరనిముసంలో బాధోపశమనం
ప్రతి మాత్రలోను గుణం కనిపిస్తుంది

తరచుగా ఉబ్బసపుబాధ వస్తూవుండడంవల్ల మీకు బ్రతుకు సుఖంగా లేదా? ఇదిగో ఈ మందు మీకు కొత్తగా ఆశలు కలిగించగలదు: ఒక్క మాత్రను మింగిన అర నిముసంలో గుణం కనిపించడం ప్రారంభమవుతుంది ఇది కడుపులో పడిన క్షణం శ్వాసనాళాలను అడ్డుకునే కఫం కరిగి పదార్థాలు వెడలగొట్టబడతాయి. ఇఫాజోన్ వల్ల కలిగేది తాత్కాలిక బాధోపశమనం మాత్రమే కాదు ఈ మందు మళ్లీ ఉబ్బసం రాకుండా చేసే గుణంకూడా వున్నది. నేటినుంచే ఇఫాజోన్ వాడకం ప్రారంభించండి.

రాత్రి
పగలు
సమస్తమానం
అందుబాటులో
పెట్టుకోండి

ఉబ్బసం, బ్రాంకైటిస్, బ్రాంకియల్ కటార్ లకు ఇఫాజోన్ పాటించేదే సీవ్రడం గాని ఇంజక్షన్ గాని అనవసరం

EPHAZONE

IN7

రిజిష్టర్ కెమిస్టులవద్ద దొరకును ఎక్కడా దొరకనిచో క్రింది విలాసానికి డిమైయోజల్ వ్రాయండి:- జె. ఎల్. మారిసన్ సన్ అండ్ జోన్స్ (ఇండియా) లి॥ బొంబాయి. పి. ఓ. బాక్సు 2508, కలకత్తా పి. ఓ. బాక్సు 387, మద్రాసు పి. ఓ. బాక్సు 1870.

జ్యూయల్స్‌గల మేలురకం రిష్టువాచీలు

క్రమమైన ఫుంట జాపునది. గట్టిదవకనసు నమ్మకమైనది. అందమైనది. ప్రతి గడియారం 3 సం. ల గ్యారంటీ. క్రోమియంకేసు రు. 13/-

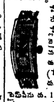

మేలురకం, 3 జ్యూయెల్సు రు. 14/- లేడీస్ సైజు రు. 16/- గోల్డుప్లేటెడ్ రు. 20/- రెక్టాంగులర్ బ్రైటిట్ క్రోమ్ 6 జ్యూయెల్సు గలది రు. 28/- మేలురకం 7 జ్యూయెల్సు రు. 36/- రెక్టాంగులర్ గోల్డుగోల్డ (రేసు 10 సం. ల గ్యారంటీ) రు. 48/-, 15 జ్యూయెల్సు రు. 65/- షిప్పింగు రు. 14/- పోస్టేజి ప్రత్యేకం. ఉత్తరాలన్నీ ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

ORIENTAL FANCY STORES, (SCW ...) 15/1, Joy Mitra Street, Calcutta.

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే

మద్రాసునుండి రాకపోకలు జరుపు ప్రయాణీకులబండ్లలో అధికమైన వసతులు

యం. అండ్ యస్. యం. రైల్వే 8 డవున్ మద్రాసు, వాల్తేరు ప్యాసింజరు, వాల్తేరునుండి బి. యన్. రైల్వేమీద 21 డవున్‌గా ఖుర్దారోడ్డు వరకుపోవును. ఆదేవిధముగా 22 అప్ బి. యన్. రైల్వే ఖుర్దారోడ్-వైజాగ్ టౌన్ ప్యాసింజరు వాల్తేరునుండి యం. అండ్. యం. రైల్వే మీద నెం. 32 అప్‌గా మద్రాసుకు పోవును.

పై రైళ్లు నేరుగానడచు ఏర్పాటు బి. యన్. రైల్వేలో 22 అప్‌గాను యం. యస్ యం. రైల్వేలో 8 డవున్‌గాను వరుసగా ఖుర్దారోడ్, మద్రాసులలో 1950 ఏప్రిలు 15వ తేదీన బయలు దేరు రయిళ్ళనుండి ప్రారంభమగును.

ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ మానేజరు

యం. అండ్ యస్. యం. రైల్వే.

నోటీసు

• ప్రస్తుతము రాయపురంలోనుండు చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజర్ రేట్లు, ఛార్జీలు, రీఫండ్సు గూడ్సు (కోచింగు) ఆఫీసు 1950 ఏప్రిల్ 17వ తేదీనుండి మద్రాసు పార్కుటౌన్‌లోనుండు యం. అండ్ యస్. యం. రైల్వే జనరల్ ఆఫీసులకు మార్చబడినదని యిందుమూలముగ ప్రజలకు తెల్పుచున్నాము. కాన, ఆ తేదీనుండి రేట్లు, రీఫండ్సు మొదలగువానికి సంబంధించిన అన్ని ప్రత్యుత్తరములు చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజరు, యం అండ్ యస్. యం రైల్వే పార్కుటౌన్, మద్రాసుతో జరుపవలయును.

కె. యల్. క్రాఫోర్డ్,
చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజరు.

ఉచితము

1950 సంవత్సరంలో మీ అదృష్టము

ఒక పావుపోస్టుకార్డుని, మీరు జన్మ వ్రాయుకాలము మనుకాని వ్రాసి పంపిన మీకు 12 నెలలలో జరుగు విషయములన్నియు యింపుమించు ఉచితముగా చెప్పబడును. జ్యోతిషములో మాయొక్క ప్రత్యేకత తెల్పుటకై ఈ కష్టము రెండుసెలలకు మాత్రమే

No 1199 SHRI KALI ASHRAM, DELHI.

Source: Press Academy Website, Andhraprabha Magazine, 1950

Disclaimer: This topic/article/write-up has been posted here to increase the availability of some rare, forgotten and precious material for appreciation by a wider audience and with no intention what so ever of copy right violation.

Request for removal of any copyrighted material, by the owner, will be promptly complied with.

Maganti Vamsi Mohan
http://www.maganti.org/